

Univerzita Palackého v Olomouci
Filozofická fakulta

**Přínos programu Zelená úsporám vlastníkům
rodinných domů**

Bakalářská diplomová práce

Studijní program: Angličtina se zaměřením na aplikovanou ekonomii

Vedoucí práce: Ing. Jiří Klvač, CSc.

Autor: Pavlína Martínková

Olomouc 2010

(naskenované a podepsané zásady)

Univerzita Palackého v Olomouci
Filozofická fakulta

Prohlášení

Místopřísežně prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma: „Přínos programu Zelená úsporám vlastníkům rodinných domů“ vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího diplomové práce a uvedla jsem všechny použité podklady a literaturu.

V Olomouci dne:

Podpis:

Univerzita Palackého v Olomouci

Filozofická fakulta

Poděkování

Děkuji vedoucímu bakalářské práce, Ing. Jiřímu Klvačovi, CSc., za trpělivost, užitečné rady, připomínky a odborné vedení mé práce

OBSAH

ÚVOD.....	7
1. Evropská unie	9
1.1. Rozpočet Evropské unie	10
1.1.1 Historie rozpočtu.....	11
1.1.2 Finanční perspektivy pro období 2007-2013	12
1.2. Lisabonská strategie.....	15
1.2.1 Zaměření na ekologický pilíř – udržitelný rozvoj a kvalita života.....	16
1.2.2 Oblasti pro zlepšení Wim Kokovy zprávy.....	17
2. Životní prostředí	18
2.1. Společná a sdílená politika	18
2.2. Zásada subsidiarity	19
2.3. Ochrana životního prostředí a environmentální politika	20
2.3.1. Environmentální politika a její historie	21
2.3.2. Instituce aktivní v ochraně životního prostředí.....	24
2.3.3. Obchodování s emisemi.....	24
2.4. Kjótský protokol	25
2.4.1. Vývoj Kjótského protokolu	25
2.4.2. Zhodnocení Kjótského protokolu	27
2.4.3. Kjótský protokol a Česká republika.....	27
3 Program Zelená úsporám	29
3.1 Co je to Program Zelená úsporám	29
3.1.1. Nízkoenergetické úsporné domy x energeticky pasivní domy	30
3.2 Na co si mohou žadatelé zažádat dotace.....	31
3.3 Kdo může o dotace zažádat.....	32
3.4 Administrace programu, seznam výrobků a technologií, seznam odborných dodavatelů	32
3.5 Kontrola využívání podpory a dané sankce	33
3.6. Jak zažádat o dotace.....	34
3.6.1. Postup, jak zažádat, krok po kroku	34
3.7. Zaměření na rodinné domy	36
3.7.1. Vymezení pojmu.....	36
3.7.2. Dotace do úspory energie na vytápění	36
3.7.3. Dotace na výstavbu v pasivním energetickém standardu	37
3.7.4. Podpora využití obnovitelných zdrojů energie pro vytápění a přípravu teplé vody	38
3.7.5. Dotační bonus	40
4. Aplikace Programu Zelená úsporám na koupi nízkoenergetického zdroje vytápění vs. koupě neekologického zdroje vytápění.....	41
4.1. Pořízení nízkoemisního zdroje na vytápění	41
4.1.1. Výše dotace.....	42
4.1.2. Vymezení pojmu.....	42
4.2. Pořízení neekologického zdroje na vytápění	43
Závěr	44
RESUMÉ	46
Anotace	48
SEZNAM TABULEK, GRAFŮ.....	49

SEZNAM ZKRATEK	50
SEZNAM PRAMENŮ A POUŽITÉ LITERATURY	51
KNIŽNÍ PUBLIKACE	51
ELEKTRONICKÉ ZDROJE	52

ÚVOD

V posledních letech se poměrně výrazným způsobem začalo hovořit o nutnosti zlepšení životního prostředí. Notná většina populace souhlasí s názorem, že právě zásahy člověka do životního prostředí se zhoršuje nejen všem tak známé globální oteplování, ale také je třeba podstoupit ochranná a preventivní opatření kvůli jakýmkoli environmentálním katastrofám. Tato oblast a její politika je jednou z nejnovějších nejen v rámci Evropské unie, ale v celém světě. Ukázalo se, že je třeba chránit přírodní okolí, aby na zemi něco zůstalo pro následující generace. Naštěstí se o životní prostředí začala zajímat OSN v sedmdesátých a osmdesátých letech a představila světu svůj cíl ke zlepšení životního prostředí. Přidala se nejen samotná Evropská unie, ale také mnoho dalších zemí. Celé toto uskupení tedy už několik let usiluje o výrazné poklesy emisí oxidu uhličitého a jiných škodlivých látek do ovzduší. Díky vytvořenému Protokolu se Česká republika ukázala v tuto chvíli jako jediná ze zemí, která dokázala snížit své emise třikrát víc, než o kolik se zavázala. Díky tomu získala republika dostatek finančních prostředků na zafinancování programu Zelená úsporám.

Bakalářská práce se celkově zabývá právě Evropskou unií a její vazbou na environmentální politiku a dále přímo zmíněným Programem a jeho využitím v praxi. Cílem práce je aplikovat daný Program na vlastníka rodinného domu, který si zřídí opatření, které ušetří životní prostředí a zjištění, zda je nákup nákladnějšího opatření opravdu finančně úsporné se státními dotacemi.

V první kapitole se věnuji Evropské unii jako takové, v krátkosti její historii. Následně se zaměřuji na rozpočet Unie, jeho historii a představím také perspektivu do roku 2013. V rozpočtové části se budu zabývat především na výdaje v minulosti a současnosti. Také se v krátkosti zmíním o Lisabonské strategii, která změnila pohled na environmentální politiku.

V kapitole druhé se zaměřuji již blíže na oblast životního prostředí. Zmíním se o sdílené politice a zásadě subsidiarity, což se velmi váže na životní prostředí. Také se zaměřím na environmentální politiku v rámci Evropské unie, její historii, instituce zabývající se životním prostředím a o flexibilním mechanismu obchodování s emisemi. Především se budu zabývat Kjótským protokolem, jeho vznikem, zhodnocením a také návazností na Českou republiku.

Kapitola třetí se zabývá samotným programem Zelená úsporám, který poskytuje finance tak, aby bylo ušetřeno životní prostředí. Zmíním se o všech oblastech, kam zasahuje, podrobně popíšu kdo, jak a na jaké opatření se může zažádat finanční podporu státu. Následně se zaměřím na oblast vlastníků rodinných domů a možnostmi jejich opatření. Také se zmíním o dotačním bonusu, který může vlastník nemovitosti čerpat, pokud bude kombinovat více opatření.

Poslední kapitola bude ryze praktická. Budu aplikovat dotační Program na dům, do kterého se vlastník rozhodl vyměnit neekologický zdroj vytápění za nízkoemisní zdroj vytápění, a následně ukážu, zda je ekonomicky lepší pro vlastníka podpořit ochranu životního prostředí, nebo si pořídit obyčejný zdroj vytápění, který ovšem bude i nadále poškozovat životní prostředí.

Během vypracovávání bakalářské práce jsem využila několik různých zdrojů. Jak přímo oficiální publikace na internetových stránkách zmíněného Programu i například ministerstva životního prostředí, tak jsem také využívala informace z publikací knih a časopisů.

1. Evropská unie

Evropské společenství, neboli od r. 1993 Evropská unie, je sloučením evropských zemí, které se rozhodly po 2. světové válce pro spojení a částečné sdílení svých pravomocí na nadnárodní úrovni. Jejím původním cílem bylo na základě spolupráce zabránit hlavně francouzsko-německým konfliktům a také pomoci Německu při jeho obnově. Jakmile ovšem v roce 1951 vzniklo Evropské sdružení uhlí a oceli (ESUO), cíl se poměrně změnil. Vznikla tehdy integrace mezi Belgií, Německem, Francií, Itálií, Lucemburskem a Nizozemskem. Primárním cílem tohoto společenství se stalo na základě společného trhu přispět k hospodářskému vývoji a také zvýšení životní úrovně v každé členské zemi. V roce 1957 se přidala právě hospodářská spolupráce, celní unie (která byla dokončena v roce 1968) a Hospodářská a měnová unie. Sedmdesátá a osmdesátá léta jsou považována za období eurosklerózy, kdy nedošlo k žádným změnám, co se týká spolupráce členských zemí. V roce 1973 se ke společenství přidaly také další státy: Dánsko, Irsko, Spojené království Velké Británie a Severní Irsko. Dále v osmdesátých letech přistoupilo Řecko, Španělsko a Portugalsko. V tomto období měl nastat posun díky ustanovení Evropského měnového systému, což mělo přispět k vytvoření finanční autonomie společného rozpočtu. Dalším z hlavních přínosů v Evropském společenství bylo podepsání Jednotného evropského aktu v roce 1986, který zaručoval do konce roku 1992 vytvořit v členských státech jednotný vnitřní trh (JVT) s volným pohybem zboží, osob, služeb a kapitálu. Dále byla v roce 1992 podepsána důležitá Smlouva o Evropské unii, která rozšířila dosavadní působnosti společenství a také se proslavila známými třemi pilíři. V roce 1995 přistoupily další státy, a to: Rakousko, Finsko a Švédsko. Poté v roce 2004 bylo přijato dalších 10 států, o čemž jednala Smlouva z Nice již z roku 2000. Těmi deseti zeměmi střední a východní Evropy a Středomoří se stalo Česko, Estonsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Polsko, Slovensko a Slovinsko. Od ledna 2007 jsou členy také Rumunsko a Bulharsko. A nyní jsou kandidáty také Chorvatsko, Turecko a Makedonie.

V současné době je rozsah působnosti Unie daleko za bývalým uhelným, ocelářským, nebo jaderným průmyslem. Evropská unie se zabývá otázkami vnitřního trhu, zemědělství, hospodářské a sociální soudružnosti, dopravy, životního prostředí, kultury, hraniční a bezpečnostní politiky, vzdělávání, výzkumu a technologického vývoje, sociální a měnové politiky, zahraniční a bezpečnostní politiky a také koordinací spolupráce justičních a policejních orgánů.

1.1. Rozpočet Evropské unie

Rozpočet EU slouží k financování politik Evropské unie a k finančnímu zajištění fungování Unie jako takové.¹ Všechny tři společenství měly postupně vlastní rozpočet až do roku 1967. Každé mělo své vlastní příjmové i výdajové pravidla, kterými se řídilo. Od zmíněného roku byla všechna společenství sloučena s jedním rozpočtem. Ten je sestaven převážně z příspěvků. Přímo daňové příjmy rozpočtu chybí. Výjimkou jsou cla a zemědělské dávky vybírané na vnějších hranicích, které v současné době tvoří 15% z celého rozpočtu. Instrukce EU nemají možnost rozhodovat o výši příspěvků, ani struktuře. A co se týká výdajů z rozpočtu, hlavním jsou prakticky od začátku až dodnes finance na zemědělství.

Velikost unijního rozpočtu je vyjádřena jako podíl na hrubém národním důchodu na obyvatele (HND), a její strop činí 1,24% od roku 2002.² HND je definováno jako peněžní hodnota toků statků a služeb vytvořená za dané období výrobními faktory v národním hospodářství. Celosvětově se tato veličina nazývá Gross Domestic Product. Tento rozpočet je vzhledem k potenciálu, počtu obyvatel a rozloze velice nízký. Díky tomu máme možnost zjistit, že EU prakticky jen doplňuje aktivity členských států. Co se týká výdajů, tam rozpočet slouží především k financování výdajů veřejných, zmíněného zemědělství a strukturálních fondů. Nenalezli bychom ovšem výdaje do zdravotnictví, školství ani sociálních záležitostí.

¹ KÖNIG, Petr, LACINA, L. a kol..*Rozpočet a politiky Evropské unie, 1. vydání*. Praha: C.H. Beck, 2004. 374 str. ISBN 80-7179-846-0, str.3

² KÖNIG, Petr. *Rozpočet a politiky Evropské unie Příležitost pro změnu, 2. vydání*. Praha: C.H. Beck, 2009. 630 str. ISBN 978-80-7400-011-9. str 7

1.1.1 Historie rozpočtu

V současné době na přípravě rozpočtu pracují všechny instituce EU. Však jen Rada EU a Evropský parlament mají pravomoc rozpočet měnit a schvalovat. Každý rok do 1. července musí Evropský parlament, Rada EU, Účetní dvůr, Evropský soudní dvůr, Výbor regionů, Hospodářský a sociální výbor, Evropský úřad pro dohled nad ochranou dat a Ombudsman poslat Evropské komisi odhad svých příjmů a výdajů.³ Následovně musí Komise do září téhož roku odevzdat předběžný návrh rozpočtu, který se poté do konce roku prochází schvalovací procedurou.

První rozpočet vznikl spolu se založením ESUO. Byly tam zavedeny vlastní příjmy, které vznikaly z dávek z výroby uhlí a oceli. Při vzniku Evropského hospodářského společenství (EHS) a Evropské společenství pro atomovou energii (EURATOM) byl však rozpočet změněn, protože financování mělo být najednou poskytováno z příspěvků členských států. Evropská Komise se v roce 1965 pokusila řešit reformu v rozpočtu návrhem na vytvoření vlastních příjmů. Navrhovala, aby byly příjmy tvořeny z cel na průmyslovou produkci a z dávek ze zemědělských dovozů. Tento návrh byl členskými státy přijat. V následujících letech se ovšem Evropská unie dozvěděla, že tyto dávky nejsou dostačující, a proto bylo rozhodnuto, že dalším zdrojem bude 1% ze základu DPH z harmonizovaného vyměřovacího základu určené v jednotlivých zemích k výpočtu příspěvku.

Kvůli vzniku rozpočtu v Evropském hospodářském společenství bylo třeba, aby také vznikly smlouvy, které by se jím zabývaly. První rozpočtovou smlouvou se stala tzv. Lucemburská dohoda z roku 1970, která právě předpokládala danou skutečnost, že příjmy se budou skládat z cel a dávek ze společného trhu a také ze zmíněného 1% DPH členských zemí.⁴ Rozpočet díky této smlouvě měla přijímat Rada po rozpočtovém řízení ve spolupráci s Evropským parlamentem s tím, že právě Parlament mohl navrhopvat změny, ale tak, aby tím nedošlo k navýšení výdajů. A k odmítnutí by Rada potřebovala při jednání kvalifikovanou většinu.

³ KÖNIG, Petr. *Rozpočet a politiky Evropské unie Příležitost pro změnu, 2.vydání*. Praha: C.H.Beck, 2009. 630 str.ISBN 978-80-7400-011-9. str 32-36

⁴ KÖNIG, Petr, LACINA, L. a kol..*Rozpočet a politiky Evropské unie,1. vydání*. Praha:C.H. Beck, 2004. 374 str.ISBN 80-7179-846-0, str.51

Další novelizace rozpočtu nastala díky Bruselské smlouvě z roku 1975, která zařídila Parlamentu silnější postavení při rozhodování o rozpočtu. Nově tedy rozpočet prohlašoval za přijatý právě předseda Evropského parlamentu. Také mohl rozpočet odmítnout. Na začátku 80. let se tyto tři zdroje zdály být nedostatečné. Příjmy a výdaje rozpočtu nebyly v souladu. Například 60-70% výdajů padlo na zemědělství. V roce 1988 přednesl Jacques Delorse, předseda Komise, návrhy na změny, které byly posléze schváleny na zasedání Evropské rady. Nejdůležitější informací z přednesených informací bylo zavedení čtvrtého vlastního zdroje rozpočtu, což byl příspěvek z hrubého národního produktu (později právě hrubý národní důchod) vyjádřeného v tržních cenách.⁵

Do rozpočtu jdou také další příjmy, které jsou označovány jako „ostatní“. Jsou to například pokuty, úroky z prodlení, daně z příjmů zaměstnanců institucí Evropské unie, příjmy z poskytování půjček a výpůjček, nebo také přebytky z předcházejícího roku, či příjmy z administrativních operací institucí. Ve své podstatě platí tato struktura až do současnosti.⁶

1.1.2. Finanční perspektivy pro období 2007-2013

V období let 2000-2006 existoval finanční rámec, který byl schválen v roce 1999 a díky kterému bylo možno přijmout další členy a také posilovat jednotlivé politiky. Výdaje byly rozděleny do tzv. 8 hlav:

zemědělství a) přímé platby b) tržní opatření a rozvoj venkova	administrativní výdaje
strukturální operace	rezervy
vnitřní politiky	předvstupní pomoc
vnější vztahy	výdaje na rozšíření

Zdroj: KÖNIG, Petr⁷

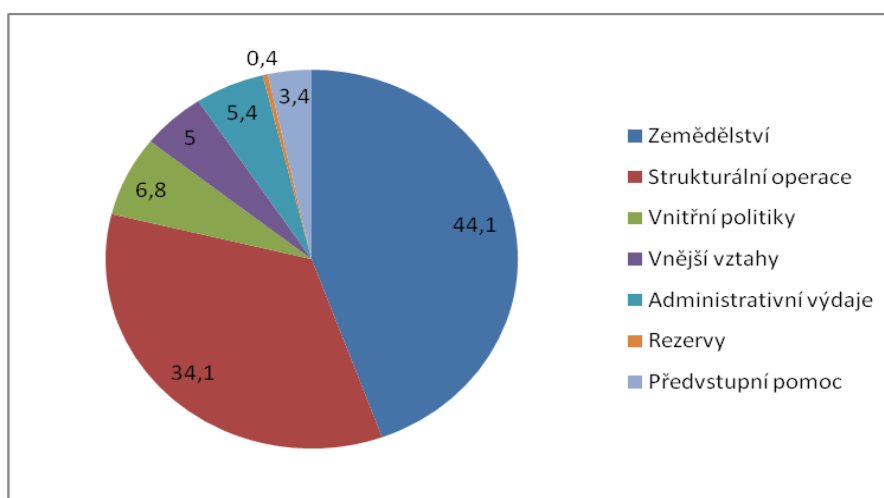
⁵ FIALA, Petr, PITROVÁ, Markéta. *Evropská unie. 1.vydání*, Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2003,743 str. ISBN 80-7325-015-2. str. 645-650

⁶ KÖNIG, Petr. *Rozpočet a politiky Evropské unie Příležitost pro změnu, 2.vydání*. Praha: C.H.Beck, 2009. 630 str.ISBN 978-80-7400-011-9. str 44

⁷ KÖNIG, Petr, LACINA, L. a kol..*Rozpočet a politiky Evropské unie*,1. vydání. Praha:C.H. Beck, 2004.374 str. ISBN 80-7179-846-0. str 14

Limit na celkové výdaje se na každý rok v této perspektivě pohyboval kolem 100 mld. EUR. V prosinci v roce 2005 se konal summit Evropské rady v Bruselu, kde se sjednala podoba nové finanční perspektivy. Co se týká výše příjmů, nic zásadního se nezměnilo. Podle Kóniga šlo především o změnu třetího zdroje příjmu v rozpočtu, kde sice strop vyměřovacího základu z DPH zůstal stejný na 50%, ovšem snížila se sazba DPH, z jehož základu se zdroj odvádí. Tato sazba činí od roku 2007 0,30% harmonizovaného vyměřovacího základu DPH. (tento strop mají jiný Rakousko, Německo, Nizozemsko a Švédsko).⁸

Výdaje rozpočtu v r. 2003 (v %)

Zdroj: KÖNIG, Petr⁹

Při pohledu na výdaje z rozpočtu se na období let 2007-2013 změnilo více znaků. Výdaje jsou na tyto roky rozděleny do šesti hlavních okruhů.

1. Udržitelný růst – jsou zde nově zahrnuté položky, které v dřívějším plánu zapadaly do okruhu Strukturální operace a Vnitřní politiky. Co se týká finanční struktury, tam jsou omezeny výdaje ve výši 383 591 mil. EUR. Položka udržitelný růst má dva podokruhy:

a) Konkurenceschopnost pro hospodářský růst a zaměstnanost, kam má směřovat 75 550 mil. EUR a tato oblast je zaměřena na celoživotní vzdělávání, celní a daňovou

⁸ KÖNIG, Petr. *Rozpočet a politiky Evropské unie Příležitost pro změnu*, 2.vydání. Praha: C.H.Beck, 2009.630 str. ISBN 978-80-7400-011-9.str. 337-339

⁹ Ibid. str. 339

politiku, výdaje na výzkum, energetickou a dopravní politiku EU, rozvoj informačních společností a médií, politiku zaměstnanosti a sociálních věcí, ochranu hospodářské soutěže, či například boj proti podvodům

b) Soudržnost pro růst a zaměstnanost, kam má směřovat 308 041 mil. EUR a daná oblast se zabývá výdaji na podporu růstu konkurenceschopnosti bohatších regionů, výdaji na podporu rozvoje nejchudších regionů EU a také územní spolupráci mezi členskými státy EU

2. Ochrana přírodních zdrojů a hospodaření s nimi – toto je oblast, která se v minulosti nazývala Zemědělství a nyní zahrnuje výdaje, které souvisí s financováním zemědělství, rybolovu, rozvoje venkova a ochranu životního prostředí. Zde je vymezena finanční částka 369 837 mil. EUR.

3. Občanství, svoboda, bezpečnost a právo – na tuto oblast je vyčleněna z rozpočtu EU částka 10 770 mil. EUR. Jsou opět dva podokruhy, na které se oblast dělí:

a) Svoboda, bezpečnost a právo se zabývá především vízovou, azylovou a imigrační politikou, programy na podporu bezpečnosti a ochrany svobod a spoluprací policejních soudních orgánů členských zemí

b) Občanství je okruh, který přispívá na kulturu, média, programy na podporu evropského občanství, či na nástroj rychlé reakce a připravenosti na závažné, mimořádné události

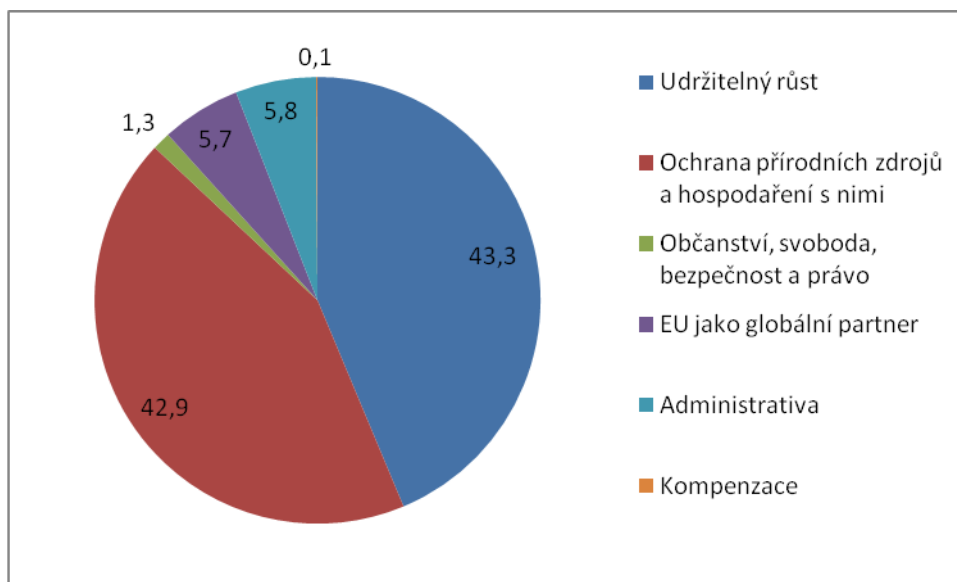
4. Evropská unie jako globální partner – tato oblast byla dříve označována jako Vnější vztahy. Zahrnuje rozvojové spolupráce, humanitární pomoci, evropské sousedství a partnerství, předvstupní pomoci a také společné zahraniční a bezpečnostní politiky. Zde připadá z celkového rozpočtu částka 49 463 mil. EUR.

5. Administrativa – toto je jediná položka, která se nezměnila oproti minulé strategii. Jedná se o výdaje spojené s fungováním institucí Evropské unie a je na ni vyhrazeno 5,8% z rozpočtu.

6. Kompenzace a vyrovnávací platby – tato oblast je určena pro nejnovější dvě členské země, a to Rumunsko a Bulharsko. Finance jsou určeny na opatření na zajištění

ochrany vnějších hranic EU a také ke srovnání těžkosti spojené s nutností začít přispívat do unijního rozpočtu.¹⁰

Výdaje rozpočtu z r. 2007 (v %)

Zdroj: KÖNIG, Petr¹¹

1.2. Lisabonská strategie

V roce 2000 v Lisabonu si členské státy daly za cíl změnit a zlepšit Evropskou unii do roku 2010 tak, aby byla schopna se vyrovnat největším rivalům: USA a Japonsku. Má být nejdynamičtější a nejkonkurenceschopnější světovou ekonomikou.¹² Změny se týkaly především prvního a druhého okruhu výdajů rozpočtu. Byly identifikovány tzv. tři základní pilíře: ekologický, ekonomický a sociální. Daný cíl měl být dosažen díky zlepšování podnikatelského rozvoje, odstraňováním překážek na vnitřním trhu, rozvojem znalostní společnosti, modernizací sociálního modelu, podpoře výzkumu, podpoře zaměstnanosti a udržitelného rozvoje. Pro řízení této strategie se používá otevřená metoda spolupráce, tzv. otevřená koordinace.¹³ V rámci této metody si členské státy zvolí kvalitativní a kvantitativní cíle, které by chtěly na konci období dosáhnout. Členské státy nejsou vázány právně a nejsou tedy dány sankce za případné nesplnění cíle. Tlak je vytvářen přes

¹⁰ KÖNIG, Petr. *Rozpočet a politiky Evropské unie Příležitost pro změnu*, 2.vydání. Praha: C.H.Beck, 2009.630 str. ISBN 978-80-7400-011-9. str. 71-74

¹¹ Ibid. str. 73

¹² Ibid. Str. 74

¹³ Ibid. Str. 75

každoroční hodnocení každé země. Pokroky a snaha jsou kontrolovány Evropskou komisí, která poté také tvoří zmíněný podklad každoročního hodnocení a také navrhuje kroky na rok následující.

1.2.1. Zaměření na ekologický pilíř – udržitelný rozvoj a kvalita života

V roce 2001 v Goteborgu stanovila Evropská rada čtyři hlavní oblasti v rámci ekologického pilíře, které se budou kontrolovat každé jaro na jejím zasedání:

a) Klimatické změny: oblast se týká boje proti vysokým emisím skleníkových plynů. Členské státy Evropské unie se již dříve rozhodly, že do roku 2010 bude elektrická energie z obnovitelných zdrojů činit celkově 22% z hrubé spotřeby elektrické energie. A přes Lisabonskou strategii se dohodly na splnění hmatatelných výsledků již do roku 2005.

b) Doprava: hustota dopravy stále roste a s tím se pojí i větší znečištění životního prostředí. Do budoucna se měla doprava soustředit více na železniční a veřejnou osobní dopravu. Do roku 2003 přeměrovat transevropské síť tak, aby ve financování dostaly přednost železnice, veřejná doprava, či námořní doprava.

c) Veřejné zdraví: daná oblast je reakcí na znepokojení občanů členských států kvůli špatné kvalitě jídla, používání chemikálií a problémy s hromadným výskytem infekčních nemocí. Proto bylo rozhodnuto, že do roku 2004 se budou používat pouze ty typy chemikálií, které nemají přílišné důsledky na životní prostředí a vytvoří se Evropský potravinový řád a připraven právní rámec pro regulaci potravin.

d) Přírodní zdroje: zde se oblast zabývá zlepšením nakládáním s přírodními zdroji. Evropská rada navrhla, aby se v oblasti rybolovu vyhnulo nadměrnému odchytu, důraz na výrobu kvalitních produktů a využití ekologické výroby a také navrhla, aby se do roku 2010 zastavilo zmenšování biodiverzity.¹⁴

Na konci roku 2004 byla předložena hodnotící zpráva s názvem - Sdělení EK pro jarní Evropskou radu: Společně pracovat pro růst a pracovní místa; Nový začátek pro Lisabonskou strategii - , jež zpracovává první polovinu období, která dopadla ovšem velice

¹⁴ *Lisabonská strategie* [online]. [2010-04-11]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/ceskarepublika/abc/policies/art2377_cs.htm>.

kriticky.¹⁵ Odborníci pověření Komisí vyjádřili, že se sice jisté kroky povedly splnit (například nárůst pracovních míst), ovšem že cíl se jako celek do roku 2010 splnit nepodaří. Zpráva Wim Koka tedy navrhla, aby se Evropská unie poučila z předcházejících 4 let a začala se strategií znova.

1.2.2. Oblasti pro zlepšení Wim Kokovy zprávy

V roce 2005 došlo k přehodnocení hlavních cílů a nejdůležitější se stává růst ekonomiky a zaměstnanost,¹⁶ o čemž svědčí také název – Partnerství pro růst a pracovní místa.¹⁷ Kok doporučil zlepšit následující oblasti:

- a) Vytváření znalostní společnosti
- b) Dokončení vnitřního trhu a podpora soutěže
- c) Příznivé klima pro podniky
- d) Pružný a integrovaný trh práce
- e) Ochrana životního prostředí a udržitelný rozvoj¹⁸

Co se týká zhodnocení okruhu udržitelnosti životního prostředí, zde Kok doporučil, aby Evropa využila svého postavení v primárních trzích ekoprůmyslu a současně také výzkum, vývoj a rozšíření ekologických inovací. Také navrhoval, aby se národní a lokální úřady zaměřovaly na ekologizaci veřejných zakázek, kde by se zaměřovali předně na využití obnovitelné energie a na nové pohonné hmoty.¹⁹

¹⁵ KÖNIG, Petr. *Rozpočet a politiky Evropské unie Příležitost pro změnu*, 2.vydání. Praha: C.H.Beck, 2009. 630 str.ISBN 978-80-7400-011-9. str. 76,77

¹⁶*Lisabonská strategie [online]. [2010-04-11]. Dostupné z WWW:<<http://www.vlada.cz/cz/evropske-zalezitosti/evropske-politiky/lisabonska-strategie/lisabonska-strategie-15285/>>.*

¹⁷*Lisabonská strategie a vnitřní trh [online][2010-04-11] Dostupné z WWW:<<http://www.euroskop.cz/8742/sekce/lisabonska-strategie-a-vnitri-trh/>>.*

¹⁸*Úvodní informace k Lisabonské strategii [online][2010-04-11] Dostupné z WWW:<<http://cz.liberec-region.cz/view.php?cisloclanku=2008022901>>.*

¹⁹ ZAHRADNÍK, Petr. *Lisabonská strategie a pokus o její oživení [online]. [2010-04-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.csas.cz/banka/content/inet/internet/cs/Lisabon.pdf>>.*

2. Životní prostředí

Oblast životního prostředí je v současnosti velice diskutovaným tématem a patří mezi typické sdílené politiky. Zasahuje do mnoha dalších oblastí, či průmyslů. Téma je důležité nejen pro život této generace, ale i generací budoucích. Daná oblast je poměrně nová a byla diskutována a řešena kvůli skutečným, že je země velice znečištěným místem a také proto, že bylo rozhodnuto o zbudování JVT. V rámci splnění minimálních standardů ochrany zboží a bezpečnosti spotřebitele bylo nutné harmonizovat standardy životního prostředí, aby mohlo být zboží prodáváno i v další zemi. V případě neprovedení harmonizace by mohl nastat případ, kdy by byl zvýhodněn výrobce v zemi s nižšími nároky na ochranu životního prostředí, protože finance poskytnuté do technologií se poté promítnou do ceny výrobku.

2.1. Společná a sdílená politika

Součástí primární legislativy Evropské unie je popis oblastí společného zájmu a konkrétních forem spolupráce. Politiky Evropské unie se následně liší podle toho, v jaké míře jsou přeneseny rozhodovací pravomoci na národní, nebo nadnárodní úroveň. Hlavním kritériem je zásada subsidiarity, která je zakotvena ve Smlouvě o Evropské unii ze dne 7. února 1992, jinak také známá jako Maastrichtská smlouva. Zástupci členských zemí se tedy rozhodnou, na jaké úrovni budou danou problematiku vyjednávat a podle toho se politiky Unie dělí na společné, sdílené (komunitární) a doplňující.

Společná politika

Společnými politikami jsou myšleny oblasti, jejichž náplní se zabývají všechny členské země společně a to na nadnárodní úrovni. EU má výhradní právo určovat a přijímat pravidla těchto politik, pak členské státy mohou podniknout své opatření, ovšem jen s povolením EU. Jedná se o společnou obchodní politiku, společnou dopravní politiku, společnou měnovou politiku zemí eurozóny, společnou zemědělskou politiku a společnou politiku rybolovu.²⁰

²⁰ KÖNIG, P., LACINA, L., PŘENOSIL, J. *Učebnice evropské integrace*. Brno: vyd. Barrister & Principal, 2006. 416 str. ISBN 80-7364-022-8. str. 165

Sdílená politika

V těchto oblastech může členský stát vydávat legislativu za předpokladu, že již tak neučinila Unie. Jedná se o oblasti jednotného vnitřního trhu, ochrany životního prostředí, hospodářské a sociální soudružnosti, ochrany hospodářské soutěže, výzkumu a technologického rozvoje, sociální politiky, transevropské sítě, ochrany spotřebitele a nakonec oblast daní.²¹

2.2. Zásada subsidiarity

Zásada subsidiarity vymezuje pravomoci Evropského Společenství ve vztahu k členskými zemím a často je nazývána základní zásadou evropského práva. Podstata spočívá v tom významu, že Společenství vyvíjí činnost v oblastech, které nespádají do jeho pravomocí pouze a tehdy v tom případě, pokud předložené činnosti nemůže být dosaženo na základě usnesení členského státu, ale lépe se jich dosáhne pomocí Společenství. V praxi to tedy znamená, že instituce mají rozhodovat v těch případech, když je ve smlouvě jasně uvedeno, že jednat musí. Pokud to u některých oblastí takto jednoznačně smlouva neuvádí, má se rozhodnutí provést na té úrovni, na které je to nejvhodnější. Evropské instituce díky tomu tedy na sebe nebudou přebírat veškeré rozhodování a naopak.

Požadavek na její uplatňování zazněl už v Jednotném evropském aktu, kde patřil do kapitoly o životním prostředí a poté se v Maastrichtské smlouvě uplatňovala už na všechny politiky EU. Zásada subsidiarity byla vyjádřena ve Smlouvě o Evropské unii v roce 1992 takto: „Společenství jedná v mezích pravomocí svěřených mu touto smlouvou a cílů v ní stanovených. V oblastech, které nespádají do jeho výlučné pravomoci, vyvíjí v souladu se zásadou subsidiarity Společenství činnost pouze tehdy a do té míry, pokud sledovaných cílů nemůže být dosaženo uspokojivě na úrovni členských států, a proto, z důvodu jejich rozsahu či účinků, jich může být lépe dosaženo na úrovni Společenství. Činnost Společenství nepřekročí rámec toho, co je nezbytné pro dosažení cílů této smlouvy.“²², a byla současně zařazena do kapitoly o životním prostředí. V platnost tento princip vešel 1. ledna 1993.

²¹ KÖNIG, P., LACINA, L., PŘENOSIL, J. *Učebnice evropské integrace*. Brno: vyd. Barrister & Principal, 2006. 416 str. ISBN 80-7364-022-8. str. 199

²² Ibid. str. 64

2.3. Ochrana životního prostředí a environmentální politika

Sdílená politika, která se zabývá ochranou životního prostředí, byla zakotvena až Jednotným evropským aktem do primárního práva. Hlavním cílem této politiky je nejen především prevence před přírodními katastrofami, ale samozřejmě také jde o jejich odstranění a nejlépe zlepšování stavu životního prostředí. Cíle této politiky společenství zahrnují oblasti, které se týkají ochrany lidského zdraví, obezřetné a racionální využívání přírodních zdrojů, udržování, ochrana a zlepšování kvality životního prostředí a nakonec samozřejmě podpora opatření na mezinárodní úrovni čelících regionálním a celosvětovým problémům životního prostředí.²³ Důvod pro zavedení ochrany životního prostředí je jednoduchý. Zásahy člověka do ekologie byly a jsou natolik výrazné, že nastávají poruchy, které ovlivňují nejen celé kontinenty, ale také například ovlivňují klima na celém světě. Evropská unie také poskytuje řadu finančních prostředků a grantů na desítky projektů a programů.

Evropská unie současně určila jisté principy, které musí členské státy dodržovat:

a) princip „platí znečišťovatel“ – tento princip zahrnuje podmínku, že náklady na odstranění znečištění životního prostředí platí ten, co znečištění způsobil. Povinnost zaplatit se nevztahuje na celou společnost

b) princip udržitelného rozvoje – toto je obecný princip Evropské unie. Jde o to, aby pokračoval rozvoj každého státu podle současnosti s tím, že nesmí být narušena rovnováha pro uspokojení budoucích generací své vlastní potřeby

c) princip prevence – zcela samozřejmý princip, na který často členské země zapomínají. Pro všechny je levnější znečištění, nebo nějaké ekologické katastrofě, předcházet, než poté platit náklady na její řešení

d) princip ochrany co nejbliže u zdroje znečištění – členské státy musí zajistit, aby se na případném odstranění znečištění pracovalo co nejbliže jeho původci

e) princip integrované ochrany – tento princip je považován za nejdůležitější. Při ochraně životního prostředí je třeba myslet na všechny způsoby dopadu znečištění. Nelze

²³ FIALA, Petr, PITROVÁ, Markéta. *Evropská unie. 1.vydání*, Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2003,743 str. ISBN 80-7325-015-2. str. 433

se zaměřit jen na jednu oblast a o tu pečovat. To v obecné rovině znamená, že je třeba přihlížet na životní prostředí i během vytváření, nebo změn nových politik EU.²⁴

Během let také vznikaly programy, jejichž úkolem bylo environmentální politiku finančně podporovat. V současnosti probíhá již čtvrtý program LIFE (L'Instrument financier pour l'environment), a to přímo LIFE+, který byl přijat na období 2007-2013 a podporuje finančně rozvoj a provádění politiky ochrany životního prostředí a také právní předpisy Společenství v této oblasti. Také podporuje dále zmíněného šestého Akčního programu. Členské země se shodly na kompromisním financování, že 78% financí půjde přímo do členských států a zbytek zůstane pro administrativní náklady Komise. Program je rozdělen na několik dílčích částí, ačkoliv se všechny zaměřují na zlepšení životního prostředí: LIFE+ Příroda a biologická rozmanitost, LIFE+ Informace a komunikace a LIFE+ Politika a správa životního prostředí. Na tento projekt byla nově přidělena celková částka 2 143 mil. EUR, což činilo v roce 2007 0,4% z celkových výdajů rozpočtu Evropské Unie.²⁵

2.3.1. Environmentální politika a její historie

Cílem této politiky je především vyřešení klimatických změn, rostoucí produkce odpadů a také rostoucí znečišťování, které vede k ohrožení na lidských životech. Evropská unie vidí řešení v zavedení nových technologií, které jsou šetrné k životnímu prostředí a také v přísnějších normách na ochranu životního prostředí.

Jak bylo již výše zmíněno, principy a cíle této politiky jsou poměrně novou oblastí pro Evropskou unii, protože byla zakotvena až v Maastrichtské smlouvě z roku 1992. V předchozích letech se státy Evropského společenství inspirovaly OSN, které v roce 1972 zorganizovalo konferenci zabývající se právě životním prostředím. Vytvořily první Environmentální akční plán ES, který byl oficiálně přijat Radou EU v roce 1973, který platil na dobu 1973-1976. Šlo o hospodárné využívání přírodních zdrojů, zachování ekologické rovnováhy, nebo také kvalitu vody na veřejných koupalištích. Současně si tento

²⁴ KÖNIG, P., LACINA, L., PŘENOSIL, J. *Učebnice evropské integrace*. Brno: vyd. Barrister & Principal, 2006. 416 str. ISBN 80-7364-022-8. str. 433

²⁵ KÖNIG, Petr. *Rozpočet a politiky Evropské unie Příležitost pro změnu*, 2.vydání. Praha: C.H.Beck, 2009. 630 str. ISBN 978-80-7400-011-9. str. 307-310

plán kladl za cíl začlenění právě dané politiky do společné politiky EU. V tomto plánu byla zavedena nejdůležitější zásada, která pokračuje dodnes a to zásada „platí znečišťovatel“.²⁶

Druhý akční program probíhal v letech 1977-1981. Zde nastal posun od pasivního pozorování životního prostředí k aktivnímu pohledu na věc. Například hlavní bylo nějakým katastrofám předcházet a ne je až následovně napravovat. Toto období bylo významné z pohledu založení Generálního ředitelství pro ochranu životního prostředí, nukleární bezpečnost a ochranu obyvatelstva a současně byl v těchto letech zahájen výzkumný program pro ochranu životního prostředí a klimatický výzkum. Tyto oblasti byly zahájeny také proto, že se v Ženevě konala v roce 1979 Světová klimatická konference, kde byly vyspělé země vyzvány ke snížení oxidu uhličitého (CO₂) do roku 1988.²⁷

Co se týká třetího Akčního plánu, zde bylo kvůli zamezení tvorby překážek na vnitřním trhu, cílem zavedení jednotných kvót pro produkty. V letech, kdy probíhal tento akční plán, zazněl také poprvé termín „trvale udržitelný rozvoj“. Po zahrnutí do Římských smluv v období probíhajícího čtvrtého Akčního plánu pro ochranu životního prostředí byla politika konečně brána v potaz jako součást politik Unie.²⁸

Čtvrtý plán probíhal v období 1987-1992. Probíhal tedy v období tvorby JVT a významným, současně také nejdůležitějším, bodem bylo zařazení environmentální politiky do Jednotného evropského aktu.

Pátý Akční program z roku 1993 přirozeně reaguje na níže zmíněnou konferenci v Riu de Janeiru. Jedním z klíčových prvků je partnerská účast Unie, administrativ členských států, veřejnosti a soukromého sektoru při realizaci. Program byl nazván: Směrem k udržitelnému rozvoji a zabývá se adaptací ekosystémů na změny klimatu, trvalý ekologický rozvoj a zajištění stálé produkce potravin, současně se snahou o uchování kvality života a přírodních zdrojů. Dále se program zabývá problematikou klimatických změn, městského životního prostředí, zacházení s odpadem a pobřežními zónami. Dalším cílem programu bylo propojení ekologie s oblastmi zemědělství, energetiky, průmyslu a dopravy. Byl také poprvé zmíněn princip „sdílené odpovědnosti“. Zahrnoval tedy tyto

²⁶ KÖNIG, Petr. *Rozpočet a politiky Evropské unie Příležitost pro změnu*, 2.vydání. Praha: C.H.Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-011-9. str. 294-297

²⁷ Ibid. str 294-297

²⁸ Ibid.str 294-297

ekonomické sektory: průmysl, energetika, doprava, zemědělství a cestovní ruch. Měl tedy poměrně širokou působnost. Během účinnosti Akčního plánu vešla v platnost, v roce 1996, také Směrnice o udržení kvality vzduchu. Tento plán byl ustanoven na období 1993-2000.²⁹

Šestý Akční program začal v roce 2002. Podle Kóniga je brán jako právní zakotvení a slouží jako politický rámec pro fungování politiky po dobu deseti let.³⁰ Program se zabývá přednostně otázkami jako globální oteplování, řešení odpadů, nebo například změny klimatu způsobené zvýšenou koncentrací skleníkových plynů. Pro dosažení mnohých daných cílů, bude třeba podle programu snížit emise skleníkových plynů o 70% podle roku 1990.

Co se týká současných cílů environmentální politiky EU, zaměřuje se nyní na zvýšení využití obnovitelných zdrojů energie na 21%, nebo také chce dosáhnout výše 5,75% podílu biopaliv na celkové spotřebě benzínu a nafty. Komise se ovšem vyjádřila spíše kriticky, protože není pravděpodobné, že by se do roku 2010 těchto čísel dosáhlo. Je třeba si ovšem uvědomit, že je půda vyčerpatelným přírodním zdrojem a nemůže zvládnout navyšující se poptávku po přírodních zdrojích a současně nasávat zvyšující se množství odpadů.³¹

V prosinci 2006 byl akceptován Evropským parlamentem a Radou EU sedmý Akční program na období 2007-2013 nazvaný Společenství pro výzkum, technologický rozvoj a demonstrace. Zabývá se životním prostředím a na zmíněné období bylo pro Ochranu přírodních zdrojů a hospodaření s nimi vyhrazena částka 369 837 EUR.³²

²⁹ KÖNIG, Petr. *Rozpočet a politiky Evropské unie Příležitost pro změnu*, 2.vydání. Praha: C.H.Beck, 2009. 630 str.ISBN 978-80-7400-011-9. str. 294-297

³⁰ Ibid.str. 297

³¹ Ibid str. 298

³² Ibid. str. 299

2.3.2. Instituce aktivní v ochraně životního prostředí

Hlavními institucemi, které se zabývají ochranou životního prostředí, jsou orgány EU, specializované evropské agentury i nezávislé lobbyistické skupiny. Hlavní role je přisouzena zmíněnému Generálnímu ředitelství, kde se připravuje většina evropských norem týkajících se životního prostředí.

V roce 1994 také zahájila svou činnost Evropská agentura pro životní prostředí se sídlem v Kodani, která podává včasné a přesné informace o životním prostředí a má celkem 32 členů, z čehož vyplývá, že jsou členy i země mimo Evropskou unii. Jejím důležitým posláním je podpora rozvoje v Evropě. V závislosti na Kjótském protokolu má na starosti jeho hodnocení a hodnocení pokroků jednotlivých zemí.

2.3.3. Obchodování s emisemi

Co se týká ochrany životního prostředí a především zamezení změny klimatu, tam je ústředním bodem systém obchodování s emisemi. Jedná se o obchodovatelnou komoditu na trhu. Povolenky nejsou uchopitelné, jsou v abstraktní formě na účtech elektronických registrů, každý stát si dbá o svůj účet a na všechny dohlíží Centrální administrátor EU. V rámci evropského obchodování byl tento program spuštěn na konci roku 2005. Jde o praxi, kde jsou odměňovány společnosti, či země, které snižují emise CO₂, a naopak ti, jež limity překračují, jsou penalizováni. Je to systém, kdy se země rozhodne, jestli své emise sníží díky zabezpečení, které jsou nutné pro redukci emisí oxidu uhličitého, nebo také může odkoupit takzvané povolenky od země, která dané limity splnila, nebo, v případě České republiky, plány přeplnila. Umožňuje tak lépe a levněji plnit právě limity, které jsou dány v rámci Kjótského protokolu a je tak také nastolena rovnováha v rámci těch emisí. Země A vyprodukuje mnohem méně emisí ročně, než má zadáno v cíli a díky prodeji povolenek prakticky země B „dostane“ povolenky na to, aby produkovala o něco více emisí oxidu uhličitého, než má určeno. Přičemž jedna povolenka se rovná možnosti vypuštění jedné tuny oxidu uhličitého do ovzduší.³³

³³Evropský systém obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů [online]. [2010-04-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.mzp.cz/www/klima.nsf/defc72941c223d62c12564b30064fdcc/fd2a734b07153d4ec1256d8f00484008?OpenDocument>>.

2.4. Kjótský protokol

2.4.1. Vývoj Kjótského protokolu

Jak bylo výše zmíněno, v roce 1992 se konala konference OSN v Riu de Janeiru, kde se diskutovalo o tom, zda vypouštění oxidu uhličitého z komínů továren a výfuků aut způsobují globální oteplování. Tam byla dojednána rámcová úmluva OSN o změně klimatu. Země se zavázaly k tomu, že budou kontrolovat a zabraňovat navyšování emisí nejen oxidu uhličitého, ale také například methanu, či oxidu uhličitého. Oxid uhličitý je ovšem nejvýznamnější, protože je produkován v největším množství. Přesný cíl byl definován takto: *„stabilizovat atmosférické koncentrace skleníkových plynů na takové hladině, která předejde nebezpečnému antropogennímu narušení klimatického systému“*³⁴. Ovšem tato rámcová smlouva sama o sobě neobsahovala žádné limity, kterých je třeba dosáhnout, ani období, ve kterém bude působit. V roce 1997 byla tedy doplněna v japonském Kjótu o dodatky a protokoly, které již obsahovaly přesná čísla a limity. Země svým podpisem stvrdily, že omezí emise skleníkových plynů o 5,2% během let 2008-2012 oproti výsledkům z roku 1990. Každá členská země má určený svůj limit a díky tomu se o daná procenta sníží emise celkově. V té době patnáctka členských zemí EU má například vytyčený cíl v podobě snížení o 8% a platí to pro všechny země v rámci EU dohromady.³⁵

Ovšem aby vůbec tento Protokol vstoupil v platnost, musel splnit dvě podmínky. První z nich byla, že úmluvu musí podepsat nejméně 55 států a druhá znamenala, že musí podepsat takový počet průmyslově vyspělých států, aby jejich podíl na emisích z roku 1990 činil alespoň 55%. První závazek byl splněn poměrně rychle, protože úmluvu podepisovaly i rozvojové země, které neměly se snížením emisí problém a neměly žádné významné závazky ke splnění. Horší průběh nastal během plnění druhé podmínky. Například USA, které v dané době tvořilo 36% celkových emisí, zvažovalo podpis. Další země čekaly, až se dojednají tzv. flexibilní mechanismy. Zlom nastal, když USA jasně

³⁴ *Rámcová úmluva OSN o klimatických změnách* [online][2010-03-15] Dostupné z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/R%C3%A1mcov%C3%A1_%C3%BAmluva_OSN_o_klimatick%C3%BDch_zm%C4%9Bn%C3%A1ch>.

³⁵ KÖNIG, Petr. *Rozpočet a politiky Evropské unie Příležitost pro změnu*, 2. vydání. Praha: C.H.Beck, 2009. 630 str. ISBN 978-80-7400-011-9. str. 300

odmítlo protokol podepsat. Následovně se čekalo na Rusko, které nakonec v roce 2004 ratifikovalo protokol a tím umožnilo jeho platnost.³⁶

Podepsané země mají několik možností, jak daný limit emisí splnit. Kónig je napsal takto: investicí do inovací a energeticky úsporných energií, vývojem a podporou energeticky méně náročné dopravy, podporou úspor energie v obytném sektoru, podporou spalování biomasy, odstraněním deformací trhu s energiemi pomocí vládních dotací, nebo podporou udržitelného hospodaření v lese.³⁷

Také ovšem mohou využít tzv. flexibilních mechanismů. Ty mají průmyslovým státům umožnit, aby zajistily snížení emisí na území jiného státu nebo odkoupily od jiného státu právo vypouštět skleníkové plyny. Jde tedy o způsob, jak využít tržní nástroje ke snížení ekonomických nákladů k redukci emisí. Pojem flexibilní mechanismy neznámá pouze obchodování s emisemi, ale zahrnuje také společně zaváděná opatření a mechanismus čistého rozvoje. Společně zaváděná opatření znamená prakticky to, že na území jedné země přijdou investoři z cizí země a tam svou investicí zajistí snížení emisí. Investorské zemi jsou poté uděleny emisní kredity a díky finanční pomoci pomůže jiné zemi, aby produkovala nižší emise a tím také alespoň částečně plnila svůj závazek.³⁸ Pro investory je tedy lepší investovat do méně vyspělých zemí, kde nejsou technologické procesy vedoucí ke snížení emisí tak finančně náročné. Pokud se zaměříme na mechanismus čistého rozvoje, pak zjistíme, že průmyslové země financují projekty ke snížení skleníkových plynů ve třetích zemích. Některé z těchto zemí raději vysazují nové lesy, než aby snižovaly emise, protože je to finančně méně náročné. Ovšem pro vysazení lesů je určen limit, který si stát může od svých emisí odečíst.

³⁶ *Kjótský protokol* [online][2010-03-15] Dostupné z WWW:
<http://cs.wikipedia.org/wiki/Kj%C3%B3tsk%C3%BD_protokol>

³⁷ KÖNIG, Petr. *Rozpočet a politiky Evropské unie Příležitost pro změnu*, 2. vydání. Praha: C.H.Beck, 2009. 630 str. ISBN 978-80-7400-011-9. str. 302

³⁸ *Rámcová úmluva OSN o klimatických změnách* [online][2010-03-15] Dostupné z WWW:
<http://cs.wikipedia.org/wiki/R%C3%A1mcov%C3%A1_%C3%BAmmluva_OSN_o_klimatick%C3%BDch_zm%C4%9Bn%C3%A1ch>

2.4.2. Zhodnocení Kjótského protokolu

3. prosince 2007 se konala konference OSN na Bali o klimatických změnách, kde také proběhlo hodnocení dosavadního průběhu Kjótského protokolu. Díky tehdy doloženým výsledkům bylo zjištěno, že oxid uhličitý klesl v období 1990-2005 o 2%. EU nedokázalo potvrdit, že dosáhne do roku 2010 požadovaného výsledku 5,2%. Také proto vznikl v roce 2008 tzv. environmentální balíček, který vyjadřuje cíle a opatření, který by měl vést ke snížení emisí o 20% v porovnání s rokem 1990 do roku 2020. Výsledkem jednání na Bali byla dvouletá tzv. cestovní mapa, což je plán jednání, který měl v roce 2009 skončit Konferencí OSN o klimatických změnách o nové smlouvě, která by měla poté nahradit přímo Kjótský protokol.³⁹ Země jako Japonsko, Kanada, či USA nakonec přislíbily účast na jednáních v rámci té dvouleté mapy, ačkoliv také vyjádřily své negativní stanovisko vůči dalšímu omezování skleníkových plynů.

2.4.3. Kjótský protokol a Česká republika

Česká republika získala finance na Program Zelená úsporám díky prodeji povolenek na emise skleníkových plynů, které měla díky zmíněnému Kjótskému protokolu k dispozici. V České republice vstoupil v platnost 17. února 2005, ačkoliv byl podepsán již v listopadu roku 1998 a poté ratifikován v roce 2001. Československá republika byla tehdy nejvíce špinavá a nejméně efektivní země v celé Evropě. Následovala poté hospodářská obnova v 90. letech a přinesla zásadní změny ve struktuře české ekonomiky. Emise České republiky byly tedy v roce 2008 reálně nižší o 24% a právě rozdíl mezi cílem a reálnou skutečností redukce emisí činil v přepočtu 150 milionů kreditů, které může země postupně prodávat. Republika prodala Japonsku povolenky ve výši 40 milionů emisních kreditů a očekává od této velmoci částku 25 miliard korun. Pro srovnání, USA měla snížit své emise o 7%, Ukrajina měla své emise udržet na tehdy současné hladině a naopak například Island měl povolený nárůst emisí až o 10%, takže se rozpětí opravdu lišilo u každé země.⁴⁰

Při porovnávání povolených flexibilních mechanismů měla Česká republika jasnou volbu, protože ještě, než přistoupila ke Kjótskému protokolu, tak měla zhruba o polovinu

³⁹ *Evropská Rada – Změna klimatu a energetika* [online]. [2010-02-20]. Dostupné z WWW: <www.eu2009.cz/scripts/file.php?id=23064&down=yes>.

⁴⁰ *Kjótský protokol* [online]. [2010-02-20]. Dostupné z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Kj%C3%B3tsk%C3%BD_protokol>.

nižší emise oproti roku 1990⁴¹. Využila tedy nejlepší možnosti: obchodování s emisemi. Tento mechanismus funguje na tom základě, kdy země A vyprodukuje méně emisí, než jí ukládá Protokol, a tak má možnost své emise prodat zemi B. Byl tedy založen Národní alokační plán České republiky na roky 2008-2012, podle směrnice Evropského parlamentu, kde je stanoven maximální počet povolenek ve výši 509,5 mil. povolenek za celé období, což je současně omezeno na jednu pětinu za rok, avšak s tím, že se povolenky mohou převést do dalšího roku, pokud nebude limit naplněn.⁴² Tento plán se týká pouze obchodování s povolenkami oxidu uhličitého. Díky tomuto mechanismu tedy Česká republika získala dostatek financí k realizaci Programu Zelená úsporám.⁴³

⁴¹ KOLÁŘOVÁ, Hana, *XII. Životní prostředí* [online]. [2010-03-10]. Dostupné WWW: <<http://hn.ihned.cz/download/Rocenska2002/12kap.pdf>>.

⁴² *Národní alokační plán České republiky 2008-2012* [online]. [2010-03-20]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/environment/climat/pdf/nap_czech_final.pdf>.

⁴³ *Kjótský protokol* [online][2010-02-20] Dostupné z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Kj%C3%B3tsk%C3%BD_protokol>.

3 Program Zelená úsporám

3.1 Co je to Program Zelená úsporám

Program Zelená úsporám je program zaměřen na finanční pomoc žadatelům při rekonstrukci, či stavbě. Jde o podporu realizace na snížení spotřeby energie a využívání obnovitelných zdrojů energie. Podpora kvalitního zateplování, náhrada neekologického vytápění za nízkoemisní zdroje na biomasu a zřízení účinných tepelných čerpadel či tzv. solárních panelů. Cílem programu je díky dotacím podpořit právě dané opatření v rodinných a bytových domech. Jde také o instalaci zmíněných zdrojů do nízkoenergetických domů a výstavbu energeticky pasivních domů. Toto má vést ke snížení emisí oxidu uhličitého a dalších znečišťujících látek. Nejen, že se tedy žadatelé vrátí, či poskytne část investice, ale také bude chránit životní prostředí díky tomu, že bude produkovat nižší emise.

Program byl navržen tak, aby mohly být dané finance čerpány v průběhu období od 1. dubna až do 31. prosince 2012, s tím, že očekávaná celková dotace měla činit 25 miliard. Žadatelé mohli požádat o finance jak před, během, tak také po realizaci opatření pro snížení spotřeby energie. Nešlo ovšem zažádat o dotace v době, kdy program ještě nezačal a rekonstrukce opatření byla již hotova. Zažádat mohou majitelé obytných, či rodinných domů, nelze ovšem vyhovět majitelům například rekreačních chat, nebo průmyslových objektů a to i v případě, že by měli trvalé bydliště na daném místě. Program byl zahájen dne 22. dubna 2009, symbolicky na Den Země. Výhoda daného Programu spočívá v takzvané nárokové logice, což prakticky znamená, že pokud jsou splněny podmínky pro získání dotací, pak žadatel automaticky finance získá.

Podle informací od ministra životního prostředí Jana Dusíka ze 17. února 2010 se program „rozjel“ natolik, že současný objem financí, který činí 16,8 miliard korun, bude podle předpokladu, vyčerpán dříve, než nastane oficiální konec programu. Původně se Japonsku podařilo prodat 40 mil. emisních povolenek v roce 2009 a během měsíce března v roce 2010 si Japonská společnost odkoupila další 2,5 mil. povolenek. Zájem o dotace stále roste. Do 31. prosince 2009 bylo zpracováno a přijato více jak 3118 žádostí. Odhady ze dne 26. ledna 2010 do konce února 2010 činí celkově až 7000 žádostí. Lidé se nejvíce zajímají o dotace na solární systémy a majitelé bytových jednotek žádají nejvíce o

provedení celkového zateplení. Je tedy vidno, že o pomoc životnímu prostředí se zajímají majitelé jak rodinných, tak bytových domů.⁴⁴ Dále ministr životního prostředí tvrdí, že je za 7 dní tolik žádostí, že celková cena dotace v průměru za jeden týden činí 100 mil. korun. Ovšem naše emisní povolenky v současnosti neodkupuje pouze Japonsko, ale také Rakousko a Španělsko.⁴⁵

3.1.1. Nízkoenergetické úsporné domy x energeticky pasivní domy

Jak bylo již výše zmíněno, dotace se týkají také rekonstrukce nízkoenergetických domů a výstavby energeticky pasivních domů. Někteří žadatelé si mohou tyto pojmy plést, a proto je třeba před rozhodnutím se opravdu zajímat o dané parametry, protože se u obou pojmů liší.

a) Nízkoenergetické domy

- parametrem je měrná potřeba tepla (udává potřebu tepla na vytápění prostoru 1 m^2 vytápěné plochy budovy za rok), a zde platí, že u nízkoenergetického domu musí být tento parametr podle ČSN 730540:2 v maximální výši $50\text{ kWh/m}^2\cdot\text{a}$.⁴⁶

b) Energeticky pasivní domy

- mají několik základních parametrů pro zařazení. Jedním z nich je opět měrná potřeba tepla na vytápění. Tento parametr podle ČSN 730540:2 musí dosahovat maximální výše $15\text{ kWh/m}^2\cdot\text{a}$. Druhým parametrem je celková potřeba primární energie (potřeba primární energie na vytápění, ohřev TUV, větrání, chlazení, elektrospotřebiče a osvětlení). Aby mohl být dům posuzován jako pasivní, musí být potřeba energie v maximální výši $120\text{ kWh/m}^2\cdot\text{a}$. Dalším parametrem je neprůvzdušnost – udává intenzitu výměny vzduchu. Zde musí být maximální neprůvzdušnost v maximální hodnotě $0,6\text{ l/h}$. A posledním, takzvaným doplňkovým parametrem, je měrný tepelný příkon. Udává, jaký

⁴⁴Podpora na projekt Zelená úsporám bude poskytována do konce března 2010 [online]. [2010-02-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.zelenausporam.cz/clanek/193/1041/podpora-na-projekt-zelena-usporam-bude-poskytovana-do-konce-brezna-2010/>>.

⁴⁵Zelená úsporám: Japonci koupili další emisní povolenky-bude víc peněz na zateplení [online]. [2010-04-04]. Dostupné z WWW: <<http://www.nasepenize.cz/zelena-usporam-japonci-koupili-dalsi-emisni-povolenky-bude-vice-penez-na-zatepleni-6469#Jednotka%20AAU>>

⁴⁶Nízkoenergetický dům [online]. [2010-02-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.nizkoenergetickeapasivnidomy.cz/index.php?text=nizkoenergeticky-dum>>

musí být příkon topného zdroje pro vytápění. Zde u pasivního domu musí daný parametr dosáhnout maximální výše 10,0 W/m².⁴⁷

3.2 Na co si mohou žadatelé zažádat dotace

Petr Štěpánek, ředitel státního fondu životního prostředí, řekl: "Prostředky Strukturálních fondů Evropské Unie v Operačním programu Životní prostředí pokrývají podporu nepodnikatelským právním subjektům jako provozovatelům budov veřejné vybavenosti."⁴⁸ Žadatelé si mohou o dotaci tedy zažádat při opatření vedoucích k úsporám energie a využití obnovitelných zdrojů energie v rodinných domech a bytových domech. Je hned několik oblastí, na které se daný program dělí.

Tzv. oblast A – Úspora energie na vytápění

- Jde o dotace na celkové, nebo dílčí zateplení rodinných a bytových domů.

Tzv. oblast B – Výstavba v pasivním energetickém standardu

- Jde o podporu programu na výstavbu nových rodinných a bytových domů (může jít i o přestavbu stávajících domů) na energeticky pasivní domy. S tím, že finance jsou přiděleny jako jedna částka na jeden rodinný dům, nebo jednu bytovou jednotku.

Tzv. oblast C – Využití obnovitelných zdrojů energie pro vytápění a přípravu teplé vody

- Co se týká podoblasti C.1., tam se program zajímá o podporu výměny zdroje vytápění za nízkoemisní zdroje na biomasu a tepelná čerpadla v bytových a rodinných domech.

- Podpora v podoblasti C.2 se zabývá výměnou zdrojů vytápění za nízkoemisní zdroje na biomasu a tepelná čerpadla v novostavbách.

⁴⁷ *Pasivní dům* [online]. [2010-02-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.nizkoenergetickeapasivnidomy.cz/index.php?text=pasivni-dum>>.

⁴⁸ ŠTĚPÁNEK, Petr. wustenrot magazin číslo 1/2009, str. 20

- Podoblast C.3 je podporuje instalování solárně-termických kolektorů, které připravují teplou vodu, nebo jsou kombinací přípravy teplé vody a přitápění. Podoblast se zabývá instalací těchto mechanismů ve stávajících stavbách i novostavbách.⁴⁹

3.3 Kdo může o dotace požádat

Program je určen přímo vlastníkům rodinných a bytových domů, kteří jsou tímto i zapsáni v katastru nemovitostí a kteří budou po dobu patnácti let využívat danou nemovitost k bydlení, nebo k poskytnutí bydlení. Je třeba, aby to byl majitel, nebo spolumajitel. Požádat ovšem může kromě fyzických osob i společenství vlastníků bytových jednotek, bytová družstva, města a obce, podnikatelské subjekty, či případně i další právnické osoby. Dotace tedy může dostat každý, kdo si požádá od 1. dubna 2009 do 31. 12. 2012 a splní veškeré podmínky. Program je pravidelně vyhodnocován, jak je úspěšný. Kvůli tomu mohou být podmínky změněny, nebo také v případě, že by byly dotace vyčerpány.⁵⁰

V rámci tohoto programu bylo také rozhodnuto, že je možné podpořit pouze projekty, jejichž realizace byla, nebo bude dokončena až po 1. dubnu 2009. Toto datum je dané jak pro žadatele, kteří požadují dotace před rekonstrukcí, tak pro ty, kteří žádají během rekonstrukce.

Pokud po podání žádosti dojde ke změně majitele nemovitosti s instalovanou technologií, Fond může tuto změnu povolit tehdy, pokud nový příjemce dotací bude splňovat zásadu, že neohrozí účel dané akce a neporuší žádným způsobem podmínky. Změna smlouvy by tehdy byla provedena formou dodatku ke Smlouvě.

3.4 Administrace programu, seznam výrobků a technologií, seznam odborných dodavatelů

Administraci zajišťují Krajské pracoviště státního fondu životního prostředí a pobočky pověřených bankovních institucí. Bankovní instituce, které podporují program, jsou: Česká spořitelna, Českomoravská stavební spořitelna, ČSOB, Hypoteční banka, Komerční banka, a. s., LBBW Bank CZ, a. s., Modrá pyramida stavební spořitelna, a. s.,

⁴⁹ Příručka pro žadatele o podporu [online]. [2010-02-20]. Dostupné z WWW: <[http://www.mzp.cz/osv/edice.nsf/05FF9AE8E2D55F13C1257592003E6F9C/\\$file/OVV-Prirucka_pro_zadatele_ver1.2_GIS_final-20090408.pdf](http://www.mzp.cz/osv/edice.nsf/05FF9AE8E2D55F13C1257592003E6F9C/$file/OVV-Prirucka_pro_zadatele_ver1.2_GIS_final-20090408.pdf)>.

⁵⁰ Ibid.

Poštovní spořitelna a UniCredit Bank ČR, a. s..⁵¹ Všechny tyto společnosti přijímají na veškerých svých pobočkách žádosti o dotace programu Zelená úsporám, v rámci dotací pro rodinné domy.

Žadatelé při využívání dotací mohou instalovat pouze technologie, které program předem uvážil, a které jsou pro využití vhodné. Nelze tedy zakoupit například jakýkoli kotel na biomasu, je třeba, aby měl přesně určeny parametry. Tyto technologie a výrobky jsou určeny v tzv. seznamu výrobků a technologií (SVT), který je uveřejněn na stránkách www.zelenausporam.cz. Pokud majitel nemovitosti již použil technologii, která není uvedena v daném seznamu, nelze mu poskytnout na instalaci dotace.⁵²

Na zmíněných internetových stránkách není pouze seznam využitelných technologií, ale také dodavatelů, kteří instalace a také výrobky zprostředkují. Tito dodavatelé jsou určeni v tzv. seznamu odborných dodavatelů (SOD). Pokud žadatelé nesplní podmínku, že instalaci musí provést určený dodavatel, například instaluje-li si technologie sám, opětovně mu nebude na danou rekonstrukci poskytnutá dotace.

Je tedy třeba si oba seznamy pečlivě pročit před koupí, a pokud výrobek, či dodavatel, v seznamu není, je nutno danou oblast změnit, nebo doporučit, aby dodavatel zažádal o zařazení do SOD, a výrobek, či technologie do seznamu SVT.

3.5 Kontrola využívání podpory a dané sankce

Kontrola je prováděna v průběhu celého procesu instalace a to z toho důvodu, aby dotace nebyly využívány jiným způsobem, nebo dokonce zneužívány. Žadatelé i dodavatelé s těmito kontrolami souhlasí, když podepisují tzv. Příslib o poskytnutí podpory. Může se kontrolovat stav dané nemovitosti před instalací, zda-li již neproběhla v minulosti. Další kontrola může nastat během rekonstrukce, aby byl prověřen průběh instalace, zda probíhá podle podmínek. A poslední „typ“ kontroly nastává až po dokončení stavby, či rekonstrukce. Jedná se o zkontrolování stavu, zda odpovídá tomu, jak byl deklarován. U dodavatelů je kontrolován stav technologií a postup při instalaci. Kontroly obou stran jsou oznámeny o sedm dní dříve.

⁵¹*Banky* [online]. [2010-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.zelenausporam.cz/sekce/565/banky/>>.

⁵²*Příručka pro žadatele o podporu* [online]. [2010-02-20]. Dostupné z WWW: <[http://www.mzp.cz/osv/edice.nsf/05FF9AE8E2D55F13C1257592003E6F9C/\\$file/OVV-Prirucka_pro_zadatele_ver1.2_GIS_final-20090408.pdf](http://www.mzp.cz/osv/edice.nsf/05FF9AE8E2D55F13C1257592003E6F9C/$file/OVV-Prirucka_pro_zadatele_ver1.2_GIS_final-20090408.pdf)>.

Při nesplnění podmínek ve smlouvě, nebo způsobení jakékoli nesrovnalosti může Státní fond životního prostředí vyvodit sankce. Jedná se o odebrání podpory, zkrácení podpory, nebo neposkytnutí financí.

3.6. Jak zažádat o dotace

3.6.1. Postup, jak zažádat, krok po kroku

Tento postup se týká žadatelů, kteří ještě svou rekonstrukci nedokončili, nebo jí začínají, tzn. mají v plánu rekonstrukci po datu 9. dubna 2009, ale mohou takto zažádat i ti, jež mají realizaci dokončenou, jen dané dokumenty odevzdají hned na začátku, když půjdou žádost podávat.

Nejprve je třeba najít si odborníka, který fyzické osobě pomůže při zpracování projektu a řekne mu, zda na dané opatření může požádat o dotace. Také pomůže vyplnit krycí list technických parametrů k žádosti. Tito odborníci jsou k nalezení v databázi České komory autorizovaných inženýrů a techniků. O podporu lze zažádat i na zpracování daného projektu a to až do maximální výše 40 tisíc korun.

Jak bylo již výše zmíněno, na danou rekonstrukci, či opatření je třeba povolat jen některou z firem a jen některé technologie a výrobky. Proto je třeba je vyhledat v Seznamu odborných dodavatelů a Seznamu výrobků a technologií. Pokud daná osoba, či výrobek nebude v seznamu, může je žadatel bezplatně doporučit k zapsání. Firmy se mohou informovat na zřízené telefonní lince 267 994 117, nebo na emailové adrese info@zelenausporam.cz.

Dalším krokem je samozřejmě vyplnění žádosti. Fyzické osoby si je mohou vyzvednout ve výše zmíněných finančních institucích, nebo je stáhnout z webových stránek www.zelenausporam.cz, či si o ně zažádat na jakémkoli krajském pracovišti Státního fondu životního prostředí. Spolu s žádostí je třeba podat také krycí list technických parametrů k žádosti, a pokud mají žadatelé již rekonstrukce vykonány, v této chvíli podávají majitelé také dokumenty, kterými dokládají, že jejich rekonstrukce byla dokončena nejdříve 1. dubna 2009. Jsou to dokumenty, kde je uvedeno: datum kolaudace, datum podání oznámení o užívání stavby, nebo datum vystavení předávacího protokolu dodavatelskou firmou. Pak je třeba, aby se s krycím listem, také celým projektem a energetickým projektem dostavili na krajské pracoviště Státního fondu životního prostředí,

kde dokumenty posoudí. Nejvýše do 30 dnů si je žadatel vyzvedne, přidá k žádosti a případně dalším, požadovaným přílohám a dostaví se na jednu z poboček zmíněných bank, kde žádost předá.

Vyrozumění dostane žadatel zpátky nejpozději do 10 týdnů, a pokud se během té doby něco nezměnilo, nebo příliš neodchýlilo od parametrů, pak nic nebrání tomu, aby finanční prostředky dostal. Jestliže by dokumentace byla i po všech provedených krocích neúplná, nebo se objevila jiná oblast, která by bránila získání prostředků, může si majitel nemovitost zažádat znova. Pokud se přeci jen změní například trvalá adresa, nebo číslo účtu, na který chce žadatel poté zaslat finance, může se obrátit i na emailovou adresu zřízení speciálně kvůli těmto účelům: administrator@zelenausporam.cz. S realizací není zapotřebí ovšem otálet po celou dobu, vlastníci domů, či bytových jednotek mohou začít ihned od podání žádostí rekonstruovat, nebo se chystat k výměně nějakého opatření. Ovšem jakmile dostane žadatel vyrozumění, pak naopak otálet příliš nesmí, protože musí prostředky využít v době od 9 měsíců od data rozhodnutí, po 24 měsíců od data rozhodnutí. Dané časové rámce se liší podle oblasti, která bude realizována. Pokud budou přiznány dotace u kombinace dvou oblastí, pak se žadatel řídí tou delší lhůtou.

Po dokončení rekonstrukce, nebo změnu dané technologie je zapotřebí opět zajít do banky, kde podávali žádost na začátku, kde se poté předkládají faktury s položkovým rozpočtem, což je detailní vyčíslení každé položky zahrnuté do celkové ceny realizovaného projektu, tzn. práce i materiál. Dále je třeba předložit potvrzení o zaplacení a doložení o dokončení projektu. Dané dokončení se prokazuje kolaudačním souhlasem, oznámením o užívání stavby, předávacím protokolem, či protokolem o uvedení zařízení do trvalého provozu.⁵³

Nakonec do čtyř týdnů budou vyhotoveny tři kopie smlouvy. Žadatel je podepíše a jednu nechá ověřit notářem. Pak tu ověřenou kopii, spolu s kopií bez ověření pošle na Státní fond životního prostředí, na odbor GIS, což je pracoviště, které zajišťuje datovou a aplikační podporu. Do měsíce bude pak finanční dotace převedena na účet, který žadatel zadával v žádosti. Podmínkou je, aby daný účet byl veden přímo na žadatele.

⁵³*Jak je možné žádat* [online]. [2010-02-20]. Dostupné z WWW: <http://www.zelenausporam.cz/soubor-ke-stazeni/15/4789jak_zadat_o_podporu_z_programu_zelena_usporam.pdf>.

3.7. Zaměření na rodinné domy

3.7.1. Vymezení pojmu

Podle vyhlášky č. 137/1998 Sb. Ministerstva pro místní rozvoj je rodinný dům prakticky dům obytný, který je postaven jako dům pro bydlení, a který svým stavebním uspořádáním odpovídá požadavkům na rodinné bydlení, a v němž je více jak polovina prostoru určena právě k bydlení. Rodinný dům dále může mít nejvýše tři byty jako samostatné jednotky, podkroví a nejvýše dvě nadzemní a jedno podzemní podlaží.⁵⁴

3.7.2. Dotace do úspory energie na vytápění

Toto je tzv. oblast A, která se zabývá celkovým, nebo dílčím zateplením. Zaměřuje se na výměnu, nebo opravu oken, zateplení střechy, zateplení vnějších stěn, či zateplení podlahy, nebo například stropu nezatepleného sklepa. Majitel rodinného domu může zažádat buď o dotaci jen na jedno opatření, nebo i na kombinaci několika. Aby byla poskytnuta podpora, v případě dílčího zateplení, je třeba, aby bylo dosaženo alespoň dvacetiprocentní úspory energie díky zmíněným opatřením. Pokud bude dosaženo třicetiprocentní úspory, bude dotace samozřejmě vyšší. Pokud bychom se zaměřili na dotace, které je možné poskytnout, tak při dílčím zateplení s úsporou tepla na vytápění 20%, pak činí dotace 650 Kč/m² podlahové plochy a pokud by úspora činila 30%, pak je dotace 850 Kč/m². Obě dotace jsou možné pro maximálně 350m² podlahové plochy.⁵⁵

Co se týká celkového zateplení, tam je podmínkou pro poskytnutí dotací to, že bude budova po rekonstrukci splňovat energeticky úsporný standard. Jak bylo již výše zmíněno, tato oblast je měřena pomocí měrné potřeby tepla, která musí činit u rodinných domů nejvýše 70kWh/m² a zároveň musí být dosažena alespoň čtyřicetiprocentní úspora. A při zaměření na vyšší dotaci, při celkovém zateplení je finanční podpora samozřejmě vyšší. Pokud celkové zateplení dosáhne měrné roční potřeby tepla na vytápění maximálně 40 kWh/m², pak výše podpory činí 2200 Kč/m². A při podmínce, že celkové zateplení dosáhne měrné roční potřeby tepla na vytápění maximálně 70 kWh/m², pak výše

⁵⁴Vyhláška č.137/1998 Sb. [online]. [2010-02-20]. Dostupné z WWW: <http://www.eis.cz/dokumenty/91_5_0_12006-11-29_17-24-48.htm>.

⁵⁵A-Úspory energie na vytápění [online]. [2010-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.zelenausporam.cz/sekce/489/vyse-podpory/#R-A>>.

podpory činí 1550 Kč/m². Opět zde platí, že dotace bude poskytnuta pro maximálně 350m² podlahové plochy.⁵⁶

Měrná potřeba tepla na vytápění je podle Programu Zelená úsporám množství tepla v kWh, které je potřeba za rok na vytápění.⁵⁷

Minimální rozsah dokumentace

Při podávání žádosti musí žadatel vždy podat tzv. minimální rozsah dokumentace. Pokud je tento rozsah již součástí projektové dokumentace, nemusí ji žadatel vyhotovovat samostatně, stačí předložit projekt. Jsou to dokumenty, v nichž je detailně vidět rozsah a také způsob, jak je realizace provedena a také to, zda u daných opatření nebyly porušeny podmínky, které Program stanovil. U každé oblasti je minimální rozsah dokumentace mírně odlišný. Tyto dokumenty jsou také potřebné pro výpočet požadované dotace. U oblasti A obsahuje:

a) technickou zprávu, kde je identifikován žadatel a také projektant, také je tam stručný popis stavby a její údaje, a stavebně technický posudek

b) odborný posudek, který obsahuje technické výpočty a výpočetní postupy, tepelně technické vlastnosti a výpočet měrné roční potřeby tepla na vytápění

c) výkresovou část, kde jsou vykresleny půdorysy, řezy i pohledy rodinných domů před realizací i po ní⁵⁸

3.7.3. Dotace na výstavbu v pasivním energetickém standardu

Tato oblast podpory je zaměřena na stavbu nových rodinných domů, které splňují pasivní energetický standard. Dotace může být poskytnuta i na změnu stávajícího rodinného domu na energeticky pasivní. Jak je výše zmíněno, zde může být měrná roční potřeba tepla v maximální výši 20 kWh/m². Finanční podpora je poskytnuta jako jedna

⁵⁶A-Úspory energie na vytápění [online]. [2010-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.zelenausporam.cz/sekce/489/vyse-podpory/#R-A>>.

⁵⁷ Slovníček pojmů [online]. [2010-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.zelenausporam.cz/sekce/560/1/slovnicek-pojmu/obecnny-slovnicek/?label=M>>.

⁵⁸ Minimální rozsah dokumentace přikládané k žádosti o dotaci v programu Zelená úsporám, v oblasti podpory A [online]. [2010-02-20]. Dostupné z WWW: <http://www.zelenausporam.cz/soubor-ke-stazeni/15/4668-Minimalni_rozsah_dokumentace_A.pdf>.

celková částka. Pokud rodinný dům splní dané podmínky pro pasivní energetický standard, pak je žadateli přidělena částka 250 000 Kč.⁵⁹

Minimální rozsah dokumentace

I v této oblasti musí žadatel předložit spolu se žádostí minimální rozsah dokumentace. U skupiny B je tedy třeba doložit:

- a) technickou zprávu, kde je opět identifikován žadatel a projektant, také obsahuje údaje o stavbě a její stručný popis, a opět stavebně technický posudek
- b) odborný posudek, kde je definován postup a výpočet vlastností energeticky pasivních obytných budov, hodnocení přívodu čerstvého vzduchu
- c) výkresovou část, kde jsou vykresleny řezy, pohledy i půdorysy energeticky pasivního domu před i po výstavbě
- d) projektová dokumentace u nové stavby v pasivním energetickém standardu⁶⁰

3.7.4. Podpora využití obnovitelných zdrojů energie pro vytápění a přípravu teplé vody

3.7.4.1. Podoblast C.1

V oblasti C se podpora dělí na několik oblastí. Co se týká podoblasti C.1, tam je podpora zaměřena na výměnu neekologických zdrojů vytápění, které jsou na uhlí, či elektřinu, za zdroje na biomasu s nízkými emisemi a tepelná čerpadla. Pro získání dotací na výměnu zdroje vytápění to, že opatření musí splňovat předepsané účinnosti zdroje a emisních parametrů. Pro získání finanční podpory na tepelné čerpadlo je podmínkou dosažení předepsaného topného faktoru.

Podporované opatření s nejvyšší hodnotou je výměna neekologického zdroje vytápění za nízkoemisní zdroj na biomasu se samočinnou dodávkou paliva, na které je dotace 95 000 Kč. Druhá nejvyšší podpora je pro výměnu neekologického zdroje vytápění za nízkoemisní zdroj na biomasu s ruční dodávkou paliva a s akumulací nádrží. Zde činí

⁵⁹ A-Úspory energie na vytápění [online]. [2010-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.zelenausporam.cz/sekce/489/vyse-podpory/#R-A>>.

⁶⁰ Minimální rozsah dokumentace přikládané k žádosti o dotaci v programu Zelená úsporám, v oblasti podpory B [online]. [2010-02-20]. Dostupné z WWW: <http://www.zelenausporam.cz/soubor-ke-stazeni/15/4703-minimalni_rozsah_dokumentace_b.pdf>.

dotace částku 80 000 Kč. Výměna neekologického zdroje vytápění za nízkoemisní zdroj na biomasu s ruční dodávkou paliva bez akumulční nádrže je dotován částkou 50 000 Kč.

Minimální rozsah dokumentace

U oblasti C.1 je obsah rozsahu:

a) technická zpráva, kde je identifikace žadatele, údaje o stavbě a její stručný popis, kde jsou také zdravotně technické instalace, které měří bilanci spotřeby vody

b) odborný posudek, kde jsou opětovně zapsány výpočetní postupy a výpočet měrné roční potřeby tepla na vytápění a také tepelných ztrát pro návrh zdroj

c) výkresová část, kde je zakresleno schéma zapojení zdroje do současné soustavy a umístění zdroje u tepelných čerpadel⁶¹

3.7.4.2. Podoblast C.2

Co se týká podoblasti C.2., jde o stejnou instalaci, jen se nejedná o výměnu, nýbrž instalaci opatření do novostaveb. I minimální rozsah dokumentace je stejný, jen se zaměřuje na instalaci do novostaveb.

3.7.4.3. Podoblast C.3

Tato podoblast je zaměřena na instalaci solárně-termických kolektorů, které připravují teplou vodu, nebo kombinují přípravu teplé vody a přitápění. Pro poskytnutí dotace na solární kolektory je podmínkou dosažení vypočteného solárního zisku minimálně 350 kWh/m². A pro instalaci v rodinném domě celkově 1500 kWh/m². Pro solární systém, který kombinuje přípravu teplé vody a přitápění, se požadované hodnoty násobí 1,3 krát. Samotný solární systém pro přípravu teplé vody je podporován částkou 55 000 Kč a solární systém pro přípravu teplé vody a přitápění je dotován částkou 80 000 Kč.⁶²

⁶¹Minimální rozsah dokumentace přikládané k žádosti o dotaci v programu Zelená úsporám, v oblasti podpory C.1-Rodinné domy [online]. [2010-02-20]. Dostupné z WWW: <http://www.zelenausporam.cz/soubor-ke-stazeni/15/4704-minimalni_rozsah_dokumentace_c_1.pdf>.

⁶²A-Úspory energie na vytápění [online]. [2010-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.zelenausporam.cz/sekce/489/vyse-podpory/#R-A>>.

Minimální rozsah dokumentace

Rozsah dokumentace u podoblasti C.3 je stejný jako rozsah v oblasti C, jen se liší tím, že je zaměřen na solární kolektory. V popisu technického zařízení je popis napojení systému na otopnou soustavu budovy a v odborném posudku je výpočet solárních zisků spotřeby se solárně-termickými kolektory, výpočet úspory tepla na vytápění. Ve výkresové části je zakresleno schéma zapojení systému pro rozvody vody.⁶³

3.7.5. Dotační bonus

Nejen, že žadatelé mohou získat finanční podporu na jednotlivé oblasti, či na pomoc při žádání a vystavení některých technických dokumentací. Ale také, pokud si zažádají o kombinaci dvou různých oblastí, získají tzv. dotační bonus, který činí při zaměření na rodinné domy 20.000 Kč navíc. Jde o kombinaci přesných oblastí:

a) úspora energie na vytápění + výměna stávajících neekologických zdrojů vytápění za nízkoemisní zdroje na biomasu

b) úspora energie na vytápění + instalace solárně-termických kolektorů

c) výstavba rodinného domu splňující pasivní energetický standard + instalace solárně-termických kolektorů

d) instalace nízkoemisních zdrojů na biomasu a účinná tepelná čerpadla v novostavbách + instalace solárně-termických kolektorů

Pro získání dotačního bonusu musí být splněna podmínka odevzdání žádosti o finanční podporu v obou oblastech zároveň.

⁶³Minimální rozsah dokumentace přikládaného k žádosti o dotaci v programu Zelená úsporám, v oblasti podpory C.3 – Rodinné domy [online]. [2010-02-20]. Dostupné z WWW: <http://www.zelenausporam.cz/soubor-ke-stazeni/15/4706-Minimalni_rozsah_dokumentace_C_3.pdf>.

4. Aplikace Programu Zelená úsporám na koupi nízkoenergetického zdroje vytápění vs. koupě neekologického zdroje vytápění

4.1. Pořízení nízkoemisního zdroje na vytápění

Každý majitel rodinného domu má zdroj vytápění. Pokud zvažuje jeho výměnu, má možnost se obrátit i na zmiňovaný Program Zelená úsporám. Je ovšem třeba si předem vypočítat náklady, které vynaloží na získání opatření a současně může zjistit také sumu, která mu bude následně vrácena. Poté se může sám rozhodnout, zda bude šetřit životní prostředí, nebo si raději pořídí obyčejný zdroj vytápění na černé uhlí, na který by případně vynaložil nižší náklady. V uvedeném příkladu si ukážeme reálnou, konkrétní situaci pro získání dotací za výměnu neekologického energetického zdroje tepla na vytápění za nízkoemisní:

Jan Novák se rozhodl pro změnu současného zdroje tepla na vytápění, a to ze zdroje na elektřinu, na kotel na pelety včetně zásobníku a automatického podavače, který se může použít i pro ohřev vody, což je současně nezbytné pro splnění podmínky získání financí. Produkt si vybral ze Seznamu výrobků a technologií.⁶⁴ Byl vybrán energetický auditor pro zpracování výše zmíněné technické zprávy a doporučení konkrétního druhu kotle. Také mu pomohl vyplnit krycí list technických parametrů, kde vyšlo najevo, že investiční náklady na instalaci kotle budou činit částku 109,981 Kč. (p. Novák měl už vybraného dodavatele kotle). Sám energetický audit činil 3000 Kč.

Ve chvíli, kdy má p. Novák veškeré technické údaje, dostaví se na krajské pracoviště Státního fondu životního prostředí, kde posoudí krycí list a energetický projekt. Do 30 dnů obdrží své dokumenty zpět, přiloží je k žádosti a odevzdá na nejbližší pobočce banky, která spolupracuje s tímto Programem. Nejpozději do 10 týdnů obdrží p. Novák vyrozumění o výsledku. Po kladném vyřízení začne s výměnou, jejíž náklady činí zmíněnou částku 109,981 Kč.⁶⁵ Současně je zapotřebí také uvážit skutečnost, že se při tomto druhu kotle objeví náklady za elektrickou spotřebu, bez které kotel nefunguje.

⁶⁴ *Vyhledávání v seznamu výrobků a technologií – SVT* [online]. [2010-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.zelenausporam.cz/vyhledavani/svt/>>.

⁶⁵ Krycí list technických parametrů k žádosti o podporu v oblasti C – využití obnovitelných zdrojů energie pro vytápění a přípravu teplé vody

V krycím listu technických parametrů se můžeme dozvědět, že předpokládaná roční spotřeba energie pro provoz nízkoemisního zdroje na biomasu činí průměrně 200 kWh/rok.⁶⁶ Přičemž cena za 1kWh činí 4,35390 Kč, včetně DPH, což je cena skupiny ČEZ u jednotarifové sazby pro střední spotřebu.⁶⁷ Při propočtu činí celková částka spotřeby energie 870,78 Kč.

4.1.1. Výše dotace

Po dokončení výměny tepelného zdroje odevzdá opět na pobočce banky žadatel svůj položkový rozpočet, potvrzení o zaplacení a doložení o dokončení projektu protokolem o uvedení zařízení do trvalého provozu. Jako poslední bod vyhotoví p. Novák tři kopie smlouvy. Podepíše je a jednu nechá ověřit notářem, kterou pak, spolu s neověřenou kopií, pošle na Státní fond životního prostředí. Do měsíce od zaslání kopií obdrží na svůj běžný účet uznanou částku dotací, která činí 95 000 Kč. Což ve výsledku znamená, že p. Novák zaplatil za výměnu neekologického zdroje na vytápění pouhých 14 981 Kč.

4.1.2. Vymezení pojmu

Pelety jsou slisované granule dřevní hmoty, které mohou být o velikosti od 0,6 cm, až například do 5 cm. Jsou používány jako palivo ke spalování v kamnech a kotlích, které jsou k tomuto účelu určeny. Nejčastěji se právě jedná o nízkoemisní zdroje vytápění. Výhřevnost pelet je značně vysoká, jsou řazeny mezi hnědé a černé uhlí.⁶⁸

Pokud se zaměříme na cenu pelet, kterými se topí v kotli na biomasu, zjistíme, že pokud je průměrná spotřeba pelet za hodinu 2,5 kg, pak se za rok spotřebuje přibližně 3,5 - 5 t. (záleží na velikosti kotle, velikosti objektu a samozřejmě také délce topné sezóny). Částka za roční spotřebu pelet se tedy pohybuje v rozmezí okolo 15 900 Kč.⁶⁹

⁶⁶*Ekologické kotle na pelety – Woody – POPIS* [online]. [2010-02-20]. Dostupné z WWW: <http://www.opop.cz/kotle_woody.php>.

⁶⁷*Ceny elektrické energie platné od 1.1.2010* [online]. [2010-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.tzb-info.cz/t.py?i=14&t=4#d02>>.

⁶⁸*Dřevěné pelety* [online]. [2010-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://espedi.esel.cz/stranka.aspx?idstranka=1736&ad=1>>.

⁶⁹*Porovnání nákladů na vytápění podle druhu paliva* [online]. [2010-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.tzb-info.cz/t.py?t=16&i=269>>.

Celkové výdaje nalezneme v následující tabulce:

Cena za nákup nízkoemisního zdroje vytápění
a jeho roční spotřeba (Kč)

Nákup kotle	109 981
Dotace	-95 000
Energetický audit	3 000
Pelety	15 900
Spotřeba energie	870
Celková částka	34 751

4.2. Pořízení neekologického zdroje na vytápění

Pokud se majitel nemovitosti rozhodne v rodinném domě nešetřit životní prostředí a pořídí si tedy neekologický zdroj na vytápění, existuje výhoda, kterou průběh pořízení má. Doba získání nového kotle je mnohem kratší. Prakticky si zájemce může kotel vybrat a ihned koupit. Ve výše zmíněném příkladě totiž pan Novák čekal 3 měsíce, než si mohl kotel koupit a vyměnit, aby dostal dotaci.

Zaměřila jsem se na srovnání ceny při koupi jednoho z nejprodávanějších kotlů na pevná paliva značky Viadrus. Podle srovnání výkonu jsem došla ke kotli na uhlí i koks. Jedná se o Hercules U24, jehož cena je 32 313,60 Kč.⁷⁰ Dohromady by se za topnou sezónu spotřebovalo zhruba 5000 kg ať už uhlí, nebo případně koks. Pokud bychom vzali v potaz to, že majitel nemovitosti bude kupovat palivo tzv. půl na půl, pak by výchozí náklady za rok činily 24 500 Kč.⁷¹

Celkové výdaje nalezneme v následující tabulce:

Cena za nákup neekologického zdroje
vytápění a jeho roční spotřeba (Kč)

Nákup kotle	32 313
Potřeba uhlí a koks	24 500
Celková částka	56 813

⁷⁰ *Ceníky* [online]. [2010-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.viadrus.cz/web/structure/ceniky-24.html>>.

⁷¹ *Porovnání nákladů na vytápění podle druhu paliva* [online]. [2010-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.tzb-info.cz/t.py?t=16&i=269>>.

Závěr

Cílem mé bakalářské práce bylo poukázat na vytvoření důležitého programu Zelená úsporám, který pomáhá každému vlastníkovi rodinného domu v České republice. Pokud se rozhodne šetřit životní prostředí a nešetřit na prvotních nákladech, získá náležitě vysokou finanční dotaci. I díky propočtu průměrných cen jsme zjistili, že po získání dotací jsou náklady na výměnu zdroje vytápění skutečně nízké.

V prvních dvou kapitolách se zaměřuji na propojení životního prostředí s Evropskou unií. Začala jsem popisem jejího vzniku a dále jsem se propracovávala především jejím rozpočtem, abychom si názorně ukázali, jak se primárně výdaje rozpočtu měnily v průběhu let. Finanční perspektivy na období 2007-2013 nám ukázalo, jak se změnil body výdajů rozpočtu od minulosti a také to, že se propojily výdaje na zemědělství a životní prostředí. V odstavci o Lisabonské strategii jsem se zaměřila na ekologický pilíř a dále i Kokovy návrhy k další spolupráci od roku 2005.

Dále v druhé kapitole jsem již popisovala životní prostředí v rámci Evropské unie jako takové. Zaměřila jsem se na vývoj environmentální politiky a přes mechanismus obchodování s emisemi jsem pokračovala v důležitém bodu týkajícím se Kjótského protokolu a jeho zhodnocení, spolu s propojením s Českou republikou.

V následující kapitole jsem se věnovala popsání samotného programu Zelená úsporám, jeho fungování, popisování především toho, na co si může majitel domu zažádat a také podávání žádostí krok za krokem. Také jsem ke každé oblasti přikládala částky, které je možné získat a potřebou dokumentaci, kterou je třeba mít pro získání dotací.

Nejdůležitější je v mé práci kapitola čtvrtá. Zde, na konkrétním případě, je vidět, jak moc jsou tyto státní dotace prospěšné. Ačkoliv může vyřizování trvat několik měsíců, výsledek poté stojí za námahu. Nejen, že dotace ušetří, v konečné částce, vysoké náklady a šetří životní prostředí. Současně ušetří v konečném výsledku i majiteli rodinného domu čas, protože se majitel nemusí neustále obtěžovat sledovat, zda v kotli hoří, nebo chodit přikládat.

Oblast životního prostředí je v současnosti stále jednou z oblastí nejsledovanějších. Konečně se lidstvo dozvídá o následcích, které způsobilo během posledních desetiletí.

Myslím, že ačkoliv pokrok ve zlepšení životního prostředí není tam, kde byl jeho původní cíl, Evropská unie jde svými normami a programy skvělým příkladem.

RESUMÉ

The aim of my bachelor thesis was to show the importance of created programme Green Savings, that helps every owner of a family house in the Czech republic. If you decide to save our environment and dish out the initial costs, you will get appropriately high financial subsidy. And thanks to the calculation of average prices, we found that after receiving grants, the costs of replacing heating source are really low.

In the first two chapters, I was focusin on relations of the environment with the European Union. I started with describing its development and I especially worked through its budget, so that we can clearly show how the primary budget expenditures have changed over the years. Financial perspectives for 2007-2013 showed us how mainly the items of expenditure changed from the budget of the past and also the linking of expenditures on agriculture and the environment. In the point of the Lisbon strategy, I focused on the environmental pillar, and on the Kok proposals for further cooperation since 2005.

Furthermore, in the second chapter I described the environment in the European Union as such. I focused on the development of environmental policy and through a mechanism of emissions trading, I continued at a critical point concerning the Kyoto Protocol and its evaluation, along with it's links to the Czech Republic.

The next chapter is devoted to describing the program Green Savings itself, how it works, describing especially of what the homeowner can apply for and applications step by step. I also attach to each the amount, that can be obtained, and the necessary documentation, which is a must for obtaining grants.

Most importantly in my work of the fourth chapter. Here, on a concrete case, we can see how much these state subsidies are beneficiary. However the execution may take several months, then the result is worth the effort. Not only does it save in the final amount, high cost, but it is also environmentally friendly. At the same time, ultimately it saves a time the owner of the house because the owner does not have to always bother to monitor whether the boiler is burning.

Environmental field is currently still one of the most closely observed areas. Finally, mankind learns about the consequences that resulted during past decades. I think

that although a progress in improving the environment in not exactly on the point, that was his original goal, the European Union with it's standards and programs is a great example.

ANOTACE

Příjmení a jméno autora	Martínková Pavlína
Název katedry	Katedra anglistiky a amerikanistiky
Název fakulty	Filozofická fakulta
Název diplomové práce	Přínos programu Zelená úsporám vlastníkům rodinných domů
Vedoucí diplomové práce	Ing. Jiří Klvač, CSc.
Počet znaků	90 616
Počet pramenů a použité literatury	35
Klíčová slova	Evropská unie, Kjótský protokol, Životní prostředí, Zelená úsporám, Obchodování s emisemi, Lisabonská strategie
Keywords	European Union, Kyoto protocol, Environment, Green Savings, Emission trade, Lisbon Strategy
<p>Tématem této bakalářské práce je „Přínos programu Zelená úsporám vlastníkům rodinných domů“. Hlavním zaměřením je zjištění, jak velký je finanční přínos pro majitele rodinného domu, který se rozhodne pro výměnu zdroje vytápění. První kapitola je určena pro Evropskou unii jako takovou a také její rozpočet, především výdajům. Druhá kapitola se dále zabývá životním prostředím a jeho propojením s Evropskou unií, hlavně se také zaměřuje na Kjótský protokol. Následující kapitola pojednává o samotném programu Zelená úsporám a čtvrtá kapitola je ryze aplikační, zabývá se porovnáním koupě ekologického a neekologického zdroje vytápění.</p>	
<p>The subject of this bachelor thesis is “The aquisition of a programme Zelená úsporám (Green Savings) to owners of family houses”. The main aim is to find out, how big is the financial benefit to an owner of a family house, who decides to change the heating source. The first chapter is intended to talk about European Union as a whole and also it’s budget, especially spending. The second chapter deals with the environment and it’s relations with European Union, it is mainly focused on the Kyoto Protocol. The following chapter discusses the programme Green Savings itself, and fourth chapter is practical, it deals with the comparison of purchasing organic and non-organic heating source.</p>	

SEZNAM TABULEK, GRAFŮ

TABULKA 1: Cena za nákup nízkoemisního zdroje vytápění a jeho roční spotřeba

TABULKA 2: Cena za nákup neekologického zdroje vytápění a jeho roční spotřeba

GRAF 1: Výdaje rozpočtu v r. 2003

GRAF 2: Výdaje rozpočtu v r. 2007

SEZNAM ZKRATEK

EHS	Evropské hospodářské společenství
ESUO	Evropské sdružení uhlí a oceli
EU	Evropská unie
EURATOM	Evropské společenství pro atomovou energii
JEA	Jednotný evropský akt
JVT	Jednotný vnitřní trh
LIFE	L'Instrument financier pour l'environnement
OSN	Organizace spojených národů
SOD	Seznam odborných dodavatelů
SVT	Seznam výrobků a technologií

SEZNAM PRAMENŮ A POUŽITÉ LITERATURY

KNIŽNÍ PUBLIKACE

1. FIALA, Petr, PITROVÁ, Markéta. *Evropská unie. 1.vydání*, Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2003,743 str. ISBN 80-7325-015-2. str. 433

2. KÖNIG, Petr. *Rozpočet a politiky Evropské unie Příležitost pro změnu*, 2.vydání. Praha: C.H.Beck, 2009. 630 str. ISBN 978-80-7400-011-9.

3. KÖNIG, Petr, LACINA, L. a kol..*Rozpočet a politiky Evropské unie,1. vydání*. Praha:C.H. Beck, 2004. 374 str. ISBN 80-7179-846-0

4. KÖNIG, P., LACINA, L., PŘENOSIL, J. *Učebnice evropské integrace*. Brno: vyd. Barrister & Principal, 2006. 416 str. ISBN 80-7364-022-8.

ELEKTRONICKÉ ZDROJE

1. *A-Úspory energie na vytápění* [online]. [2010-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.zelenausporam.cz/sekce/489/vyse-podpory/#R-A>>.
2. *Banky* [online]. [2010-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.zelenausporam.cz/sekce/565/banky/>>.
3. *Ceníky* [online]. [2010-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.viadrus.cz/web/structure/ceniky-24.html>>.
4. *Ceny elektrické energie platné od 1.1.2010* [online]. [2010-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.tzb-info.cz/t.py?i=14&t=4#d02>>.
5. *Dřevěné pelety* [online]. [2010-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://espedi.esel.cz/stranka.aspx?idstranka=1736&ad=1>>.
6. *Ekologické kotle na pelety – Woody – POPIS* [online]. [2010-02-20]. Dostupné z WWW: <http://www.opop.cz/kotle_woody.php>.
7. *Evropská Rada – Změna klimatu a energetika* [online]. [2010-02-20]. Dostupné z WWW: <www.eu2009.cz/scripts/file.php?id=23064&down=yes ->.
8. *Evropský systém obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů* [online]. [2010-04-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.mzp.cz/www/klima.nsf/defc72941c223d62c12564b30064fdcc/fd2a734b07153d4ec1256d8f00484008?OpenDocument>>.
9. *Jak je možné žádat* [online]. [2010-02-20]. Dostupné z WWW: <http://www.zelenausporam.cz/soubor-ke-stazeni/15/4789jak_zadat_o_podporu_z_programu_zelena_usporam.pdf>.
10. *Kjótský protokol* [online]. [2010-03-15]. Dostupné z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Kj%C3%B3tsk%C3%BD_protokol>.
11. *Lisabonská strategie* [online]. [2010-04-11]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/ceskarepublika/abc/policies/art2377_cs.htm>.
12. *Lisabonská strategie* [online]. [2010-04-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.vlada.cz/cz/evropske-zalezitosti/evropske-politiky/lisabonska-strategie/lisabonska-strategie-15285/>>.
13. ZAHRADNÍK, Petr. *Lisabonská strategie a pokus o její oživení* [online]. [2010-04-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.csas.cz/banka/content/inet/internet/cs/Lisabon.pdf>>.
14. *Lisabonská strategie a vnitřní trh* [online]. [2010-04-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.euroskop.cz/8742/sekce/lisabonska-strategie-a-vnitri-trh/>>.

15. *Minimální rozsah dokumentace přikládané k žádosti o dotaci v programu Zelená úsporám, v oblasti podpory A* [online]. [2010-02-20]. Dostupné z WWW: <http://www.zelenausporam.cz/soubor-ke-stazeni/15/4668-Minimalni_rozsah_dokumentace_A.pdf>.

16. *Minimální rozsah dokumentace přikládané k žádosti o dotaci v programu Zelená úsporám, v oblasti podpory B* [online]. [2010-02-20]. Dostupné z WWW: <http://www.zelenausporam.cz/soubor-ke-stazeni/15/4703-minimalni_rozsah_dokumentace_b.pdf>.

17. *Minimální rozsah dokumentace přikládané k žádosti o dotaci v programu Zelená úsporám, v oblasti podpory C.1-Rodinné domy* [online]. [2010-02-20]. Dostupné z WWW: <http://www.zelenausporam.cz/soubor-ke-stazeni/15/4704-minimalni_rozsah_dokumentace_c_1.pdf>.

18. *Minimální rozsah dokumentace přikládaného k žádosti o dotaci v programu Zelená úsporám, v oblasti podpory C.3 – Rodinné domy* [online]. [2010-02-20]. Dostupné z WWW: <http://www.zelenausporam.cz/soubor-ke-stazeni/15/4706-Minimalni_rozsah_dokumentace_C_3.pdf>.

19. *Národní alokační plán České republiky 2008-2012* [online][2010-03-20] Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/environment/climat/pdf/nap_czech_final.pdf>.

20. *Nízkoenergetický dům* [online]. [2010-02-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.nizkoenergetickeapasnivnidomy.cz/index.php?text=nizkoenergeticky-dum>>.

21. *Pasivní dům* [online]. [2010-02-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.nizkoenergetickeapasnivnidomy.cz/index.php?text=pasivni-dum>>.

22. *Podpora na projekt Zelená úsporám bude poskytována do konce března 2010* [online]. [2010-02-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.zelenausporam.cz/clanek/193/1041/podpora-na-projekt-zelena-usporam-bude-poskytovana-do-konce-brezna-2010/>>.

23. *Porovnání nákladů na vytápění podle druhu paliva* [online]. [2010-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.tzb-info.cz/t.py?t=16&i=269>>.

24. *Příručka pro žadatele o podporu* [online]. [2010-02-20]. Dostupné z WWW: <[http://www.mzp.cz/osv/edice.nsf/05FF9AE8E2D55F13C1257592003E6F9C/\\$file/OVV-Prirucka_pro_zadatele_ver1.2_GIS_final-20090408.pdf](http://www.mzp.cz/osv/edice.nsf/05FF9AE8E2D55F13C1257592003E6F9C/$file/OVV-Prirucka_pro_zadatele_ver1.2_GIS_final-20090408.pdf)>.

25. *Rámcová úmluva OSN o klimatických změnách* [online]. [2010-03-15]. Dostupné z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/R%C3%A1mcov%C3%A1_%C3%BAmluva_OSN_o_klimatick%C3%BDch_zm%C4%9Bn%C3%A1ch>.

26. *Slovníček pojmů* [online]. [2010-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.zelenausporam.cz/sekce/560/1/slovnicek-pojmu/obecny-slovnicek/?label=M>>.
27. *Úvodní informace k Lisabonské strategii* [online]. [2010-04-11]. Dostupné z WWW: <<http://cz.liberec-region.cz/view.php?cislocclanku=2008022901>>.
28. *Vyhláška č.137/1998 Sb.* [online]. [2010-02-20]. Dostupné z WWW: <http://www.eis.cz/dokumenty/91_5_0_12006-11-29_17-24-48.htm>.
29. *Vyhledávání v seznamu výrobků a technologií – SVT* [online]. [2010-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.zelenausporam.cz/vyhledavani/svt/>>.
30. *Zelená úsporám: Japonci koupili další emisní povolenky-bude víc peněz na zateplení* [online]. [2010-04-04]. Dostupné z WWW: <<http://www.nasepenize.cz/zelenausporam-japonci-koupili-dalsi-emisni-povolenky-bude-vice-penez-na-zatepleni-6469#Jednotka%20AAU>>.
31. KOLÁŘOVÁ, Hana, *XII. Životní prostředí* [online]. [2010-03-10]. Dostupné WWW: <<http://hn.ihned.cz/download/Rocenka2002/12kap.pdf>>.